

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 8. V Celovcu 15. avgusta 1881. XXX. tečaj.

Pridiga za XIII. pobinkošno nedeljo.

(Od potrebne večkratne spovedi.)

„Pojdite in pokažite se duhovnom.“
(Luk. 17, 14.)

V v o d.

Večjih hinavcev na svetu gotovo nikoli ni bilo, kakor so bili Judovski duhovni in farizeji. Hodili so potuhnjeno, kakor da bi bili svetniki, in držali so se nedolžno, kakor pohlevne ovce, njih duša pa je bila črna, kakor mertvo oglje in nevoščljivost se je v njih sercih vila, kakor slaba zel. Vendar jih je naš Gospod vedno častil in spoštoval in vedno tudi ljudem naročal, da jih morajo v časti imeti. Ko je deset gobovih mož ozdravil in očistil, kakor danes v evangelju beremo, jim je ročno zapovedal, naj gredó in naj se duhovnom skažejo, da so zares čisti postali. — Če je pa Jezus že Judovskim duhovnom toliko časti skazoval, da je slehernega gobovega človeka k njim poslal, koliko večjo čast še le je hotel skazati duhovnom novega testamenta, ker ti ne darujejo več krvi nespamentne živine, kakor v starem času, ampak presveto rešujo Kri Jezusa Kristusa, in ti ne sodijo več telesnih gob, ampak dušne gobe, to je, grehe sodijo in očiščujejo. V mešnikovih rokah je zdravilo za vse dušne bolezni; mešnikom je dal Kristus oblast grehe odpuščati in jim je izročil ključe nebes rekoč: „Prejmite sv. Duha; katerim bote grehe odpustili, tem bodo tudi v nebesih odpuščeni, katerim pa jih bote zaderžali, tem bodo tudi v nebesih zaderžani“. „O srečna spoved! vsklikne modri učenik

Kasiodor, katera odvzeme večno sramoto“. — In vendar se nekateri kristjani tako neradi in tako redko duhovnom skažejo, cele tedne in cele mesce spoved odlašajo in se svojih grehov pred ne obtožijo, dokler niso prisiljeni. Zato pa se tudi tako malo dobrih spovedi in tako malo vredne pokore stori, in zato je tako malo poboljšanja in resničnega spreobnjenja videti. Zavoljo tega vas jes želim danes opomniti in podučiti,

I. kako dobro in koristno je za človeka, da večkrat zakrament sv. pokore prejme, in

II. kako žalostno in nevarno je za vsakega, ki malokaterokrat k spovedi hodi.

Le premislite moje besede, katere vam bom povedal in prevdarite sami, če so resnične ali ne, in poslušajte me z dobrim srcem in navadno pazljivostjo.

I. del.

Vsi sv. očetje in vsi cerkveni učniki, vsi brumni duhovni in vsi razsvitljeni možje nas opominjajo in pravijo, da vsak, kdor ima le nekoliko skerbi za zveličanje svoje duše, mora večkrat in vredno zakrament sv. pokore prejemati, kdor pa tega ne stori, postavi svojo dušo v veliko nevarnost večnega pogubljenja. „Spoved, pravi sv. Avguštin, hudiča premaga, ječo peklenško zapabne, in nebeška vrata odpre.“ „Pogosta spoved, pravi sv. Ambrož, je šola nedolžnosti,“ in vsi, kateri so s svojo čistostjo Bogu dopadli, so radi k spovedi hodili. „Če imaš kako grešno navado, pravi sv. Krizostom, s pogosto spovedjo jo boš pomanjšal, z odlašanjem spovedi pa jo boš povečšal, da bo zmiraj močnejša postajala.“ In sv. pismo samo nas opominja: „Ne odlašaj k Bogu se spreobniti in ne čakaj od dne do dne, zakaj njegova jeza bo naglo prišla in ob času maščevanja te bo razdjal.“

Pervi kristjani so nauke svojih učnikov radi ubogali in nikoli jih ni bilo treba k spovedi siliti, ampak če je bil kdo tako nesrečen in je v greh padel, šel je precej in je s solznimi očmi spovednika iskal — takrat je namreč bilo malo duhovnov in še ti so se morali skrivati — se je odkritoserčno spovedal in z Bogom spravil; zato pa so tudi v tistih časih tako sveto živeli in sveto svoje življenje končali. Ko bi tudi pri nas grešniki s takimi željami spovednike iskali, bi se kmalu vse drugačno življenje začelo; duhovni bi imeli sicer več opraviti, pa imeli bi tudi tolažbo in veselje, v cerkvi same svetnike videti, in ne bilo bi se jim bati, da bi katerega po nevrednem odvezali. Zato ni nobene reči, katera bi se smela vsem kristjanom, posebno pa mlajšim bolj priporočati, kakor pogostne spovedi; zakaj pri spovedi zadobimo odpuščenje vseh grehov in odpuščenje večnih kazni. In kakošno veselje mora človek imeti, kedar od spovednice gre, če pomisli: pred malim

časom sem bil še z grehi obložen, Bogu zopern, in ko bi bil v tistem stanu umerl, bi moja duša že v peklenškem ognju gorela in večne kazni terpela; zdaj pa mi je milostljivi Bog moje grehe odpustil, zdaj sem spet čist in spet upam Boga gledati in se enkrat veseliti. Toda tako veselje občutijo le spokorne duše, živinski človek pa, pravi sv. Pavelj, ne zastopi tega, kar je božjega, ter derži večkratno spoved za prazno reč ali celo za neumnost.

Drugi dobiček, katerega človek v spovedi zadobi, je mir vesti. Ljubi moji! le sami se spomnite, kolikokrat ste šli k spovedi, da ste težko vest imeli, da vam je bilo, kakor bi velik kamen na vaših persih ležal in ste komaj dihal, da vas je vest pekla in serce tolklo, kakor bi hotelo razpočiti; potem pa, ko ste se čisto izpovedali, kako dobro vam je bilo pri serci, kako lahko ste šli in kako mirno, veselo vest ste imeli! Ali tako veselje občutijo le spokorne duše, posvetni človek, pravi sv. pismo, ne zastopi tega in ne more tega zapopasti.

Največji dobiček pa, katerega človek s pravo spovedjo zadobi, je gnada božja, ki je nam vsem tako potrebna, da brez nje ne moremo nič dobrega storiti in tudi ne [zveličani biti. „Brez mene ne morete nič storiti“, govori Jezus. — Velikokrat bodo vas hude skušnjave, posebno zoper čistost, nadlegovale, nekaj časa se jih bote branili, ali dolgo časa vam ne bo mogoče se jim ustavljati in jih premagovati, če ne bote večkrat k spovedi šli in če vas učen in brumen spovednik ne bo vodil.

Lehko tedaj spoznate, da bolje ne morete za svojo dušo skrbeti in da bote najbolj gotovo v nebesa prišli, če si izberete, modrega spovednika, kateri tako živi, kakor uči, ter po njegovem nauku večkrat k spovedi greste. Ali tega morate ubogati, kakor uboga dober otrok svojega očeta, nič pred njim skrivati in v vseh rečeh po njegovem podučanju svoje življenje ravnati. Ako to storite, zgubil bode hudobni duh do vas vso moč in vi ne bote pravega pota v nebesa zgrešili. Če vi mojim besedam ne verujete, poslušajte pa Tridentinski zbor, kjer je bilo več kakor dve sto in petdeset škofov zbranih, kateri tako učijo: „Mi opominjamo, prosimo, rotimo skoz usmiljenje božje in skoz milost našega Gospoda Jezusa Kristusa, da vsak, kateri hoče ime kristjana vredno nositi, mora večkrat — zakrament sv. rešnjega Telesa in sv. pokore prejemati. „In gotova je resnica, da tisti, ki pogostoma svojo vest spovedniku odkriva ter po njegovih naukih živi, bode zmiraj bolj popolnoma živel in zmiraj manj greha storil. Kdor pa svojo spoved od dne do dne odlaša, ima zmiraj bolj težko vest, in se težko katerokrat prav spove in spreoberne, kar bom pa pokazal v

II. delu.

Naša vera nas uči, da taka spoved pred Bogom nič ne velja, in nobene vrednosti nima, pri kateri grešnik iz sramožljivosti ali

pa iz nemarnosti kak smerten greh zamolči; kako pa, vas vprašam, kako pa je vstanu grešnik, ki le kar enkrat v letu k spovedi gre, kako je v stanu na vse grehe celega leta se tako spomniti, da ne bi nobenega pozabil? Če vi vsako saboto zvečer premišlujete, kako ste kaj skoz celi teden živeli, ali če vsak mesec k spovedi greste, morate si veliko prizadevati, da svojo vest natanjko izprašate; taki grešniki pa, ki celo leto greh na greh nakladajo, in v mislih in besedah več greha storijo, kakor imajo las na glavi, se hočejo na mah vsega spomniti in dostikrat, kakor bi se obernil, svojo spoved opravijo. In če jih kdo opominja ali če druge vidijo, da večkrat k spovedi gredó, se še posmehujejo in pravijo: "Kaj bi hodil tolikokrat k spovedi, saj nimam kaj praviti." O ljubi moj! če tako govoriš, kažejo že samo te besede, da imaš gluho vest in zaraščeno serce; jes vsaj se ne bi nikdar upal kaj takega reči, da se ne vem kaj spovedovati. Le pomisli, kolikokrat te slabe misli napadajo, kolikokrat se z jezikom pregrešiš in kolikokrat zamudiš dobra dela. In ko bi drugoga ne vedel, kakor te besede, katere si izrekel, da se ne veš kaj spovedovati, slobodno se jih pri spovedi obtožiš, ker so zadosti grešne. In če postavim, naj bo res, da nimaš nobenega greha nad seboj, ali ti na gnadi božji ni nič ležeče, katero pri tem sv. zakramentu zadobiš? Ali nimaš nobenega dvoma, ali nisi nobenega svarjenja vreden, ali ne veš, da si slab človek in ves k hudemu nagnjen? — O ko bi le nekoliko božje ljubezni v tvojem sercu gorelo, ne bi tako nespametno govoril, in bi z veseljem sv. zakramente prejemal.

Kako nevarno da je, svojo spoved odlašati, lahko tudi iz tega spoznate, ker človek ni nobeno uro pred smertjo varen; zakaj veliko ljudi, pravi Tomaž Kempčan, umerje naglo in neprevidno, in Sin človekov bo prišel ob uri, ob kateri se nam ne dozdeva. Kolikokrat ste slišali praviti: Le-ta je bil z mečem umorjen, uni je utonil, drugi je z visokega padel ter si vrat zlomil, ta-le se je pri jedi zadavil, uni je pri igri konca vzel; eden je bil v ognji, drugi z orožjem, eden od kuge, drugi v poboju ukončan, in tako je konec vseh — smert. Človeško življenje mine tako hitro, kakor senca. Zato bodi vselej pripravljen in vedno živi tako, da te smert nikdar ne najde nepripravljenega. Koliko tavžent grešnikov je že umerlo in zdaj v večnem ognji gorijo, ker niso imeli časa na zadnjo uro se pripraviti ter so brez spovedi umerli; tudi mi smo slabe stvari in ne vemo, kje nas smert čaka, zato se moramo večkrat z Bogom spraviti in svojo vest zmiraj čisto ohraniti, da nas Bog ne bo nepripravljenih našel, čeravno nas z naglo smertjo iz tega sveta pokliče. In kakoršne so zdaj vaše spovedi, takošna bo tudi vaša zadnja spoved; kakošna je vaše življenje, takošna bo tudi vaša smert. — Bil sem enkrat, toda ne pri vas, sicer vam ne bi povedal, bil sem enkrat k umirajočemu bolniku poklican, ki se je le po večem svojih grehov obtožil. Jes sem ga vprašal, on pa mi je vse tajil,

vendar ker sem imel vzrok, nisem nehal vpraševati in še le, ko sem mu živega Jezusa pokazal, mi je vse obstal. S težko vestjo sem ga odvezal, ker mu je smert že na čelu sedela, z žalostjo sem ga obhajal in molil: Bog ti bodi milostljiv! — Drug bolnik mi je tudi vse zamolčal in rekel, da nikoli ni kaj takega storil, kar sem ga vprašal, in jes sem mu verjel, ker mu nisem v serce videl. Ali kmalu potem sem iz okoljščin izvedel, da sem bil nalagan. Bog mu odpusti greh; on je že obsojen, ker se že v večnosti znajde.

Vam pa ljubi moji vse to povem, da mi bote verjeli, kar vam tolikokrat pravim: kakor človek živi, tako tudi umerje, in na smertni postelji se ne bote spokorili. — Zdaj torej, ko ste še zdravi, zdaj delajte pokoro in opravljajte čiste spovedi; peklenski duh ni nikoli tako hud, kakor takrat, ko se ima duša iz tega sveta ločiti; takrat si vse prizadeva, da bi človeka vekomaj pogubil. Ti pa naš Bog in Zveličar, nikar nas ne zapusti v strašni uri, in reši našo dušo iz oblasti hudobnega duha. Amen.

Pridiga za praznik sv. angeljev varhov.

(Od angeljev varhov.)

„Glej! jes pošljem svojega angelja, da hodi pred teboj, in te varuje na poti.“
(II. Mojz. 22, 20.)

V v o d.

Naše življenje je nevarnosti polno in s skušnjavami obdani so vsi naši poti. Kamor stopimo, povsod so mreže razpete, s katerimi nas hudobneži lovijo, in kamur se oberremo; povsod so zanjke nastavljene, v katere nas peklenski sovražnik vabi in naše duše v pogubljenje vleče. — Jes menim, da je vsak med nami že skusil, kako težko da nam včasih dene, zapeljivih misli in greha se obvarovati in zmiraj zvesto Bogu služiti. Kolikokrat nas pohujša roka! kolikokrat noga! Kako hitro nam oči uidejo in kako rade gledajo prepovedane reči! Kako naglo se ušesa odprejo ter z veseljem poslušajo besede, katerih nikoli ne bi smele slišati. In koliko jih jezik zmoti in večno pogubi, o tem imamo veliko zgledov v sv. pismu in v skušnji vseh časov. — Vendar čeravno je nevarnosti toliko in skušnjav brez števila, nam ni treba obupati, ampak serčnost moramo imeti, na Boga se zanašati in nobene hudobe se bati; zakaj naša vera nas uči, da je Bog vsakemu človeku, naj bo rodu ali spola ktereга koli, svojega angelja dal, kateri pred njim

hodi, ga varuje hudega pota, in, če zajde ali pade mu spet pomaga in na pravo cesto nazaj pokaže. Jes bi skoro rekel, da ne vem za nobeno bolj veselo resnico, kakor je resnica od angeljev varhov. Da bi ljubezen in čast do angeljev varhov v našem sercu vnela, zapovedala je katoliška cerkev god in praznik vseh angeljev varhov, katerega tudi mi današnje nedeljo obhajamo; in ljubezen in čast do angeljev varhov v vašem sercu užgati, je tudi danes moj namen. Koliko dobrega angelji varhi vsemu človeškemu rodu skazujejo, skušil vam bom povedati v I. delu; in kako jih moramo mi zato ljubiti in spoštovati, pa v II. delu.

Pomislite, ljubi moji! da tudi naši angelji v nebesih gledajo božje obličje, torej gorje vsakemu, kateri jih razžali. Poslušajte me tedaj zvesto, da bote vedeli, kako jih morate častiti. Preden pa začnem, prosim vas za navadno poterpljenje!

I. del.

Čemu je Bog vsakemu človeku svojega angelja dal, veste že sami dobro, ker nam je Bog sam to v sv. pismu razodel. „Glej, je rekel Mojzesu, jes pošljem svojega angelja, da hodi pred teboj in te varuje na potu in te pripelje v kraj, katerega sem ti pripravil. Glej nanj in poslušaj njegov glas in nikar ga ne zaničuj, ker ne bo prizanesel, kedar grešiš, in moje ime je v njem. Ako poslušáš njegov glas, in storiš vse, kar rečem, bode te pripeljal v deželo, katero sem ti obljubil.“ V teh besedah je ob kratkem vse zapopadeno, kar nam angelji dobrega storijo. Oni nas varujejo pred nesrečo in pred grehom; naj spimo ali budimo, naj stojimo ali gremo, naj počivamo ali delamo, zmiraj so nam na strani. Po noči in po dne, na vodi in na suhem, v sreči in v nesreči, v žalosti in veselji — povsod so pri nas in branijo našo dušo pred sovražnikom. Od zibe do groba, v mladih in starih letih — nikoli nas ne zapustijo; z nami jokajo, z nami se veselijo, z nami na polje grejo, z nami spet nazaj domu pridejo, o kako smo tedaj slobodno veseli, ker imamo tako zveste prijatelje; blagor vsakemu, ki svojega angelja varha zvesto posluša in uboga, njemu se ne bo slabo godilo ne tukaj ne na unem svetu. Kako lepa je zmiraj ostala na duši in na truplu sv. Neža, ki ni nikoli nič svojemu angelju nasproti storila! Kako sramožljiva, kako nedolžna je bila zmiraj sv. Cecilija, ki je angeljev svet tako rada ubogala! In kako sveta je postala sv. Frančiška, ki se je tako željna toliko ur ž njim pogovarjala! — Srečni tudi mi, če glasa svojega angelja varha nikoli ne preslišimo, ampak se zmiraj od njega voditi pustimo; nobena hudobija nas ne bo zmotila, nobeden strup nam ne bo škodoval, v gnadi božji bodo pretekli naši dnevi in dopadli bomo Bogu in vsem poštenim ljudem.

In kedar pride enkrat ura, naša smertna ura, ko se bo treba

iz tega sveta ločiti, kdo nam bo takrat pomagal, če ne naši angelji varhi? Zdaj se zanašamo na to ali uno reč, na tega ali unega človeka, takrat pa ne bo nobenega blizu, in še tisti, ki bodo okoli naše postelje stali, bodo le med seboj šepetali, pa ne bodo vedeli kako pomagati. Kaj bo takrat z nami, vas vprašam, če bodo nas angelji varhi zapustili? — Ali tega se nam ni treba bati, „ker ravno takrat, pravi sv. Bernard, kedar se zadnja ura bliža in človeku sape zmanjkuje, mu merzel pot po čelu stopa, in se serce trese in merzlo postaja, ravno takrat se angelji najbolj skerbno za nas brigajo in nas pred obupanjem varujejo.“ — Takrat, ko duša omaguje in od svojega trupla slovo jemlje, pristopijo angelji ter v nas terdno vero obudijo in upanje vnamejo in ljubezen užgejo; takrat ko človeka vse zapusti, približa se mu angelj varuh in ga k poterpežljivosti in stanovitnosti opominja, mu moč daje, ga tolaži in pred peklenskimi pošastmi brani. Angelj Gospodov, pravi sv. pismo, se k tistim postavi, ki se njega bojijo ter jih bo pred večno smertjo rešil.

In kedar se duša od tega sveta loči, pravi sv. Bonaventura, kdo jo bo spremljal pred sodnji stol Jezusa Kristusa? Kdo drugi, kakor njeni angelj varuh! In kedar bo duša pred ostrim sodnikom stala in odgovor dajala od celega svojega življenja, kdo jo bo zagovarjal, kdo jej pomagal? Kdo drugi, kakor spet le njeni angelj varuh! An prosi za njo in ponižno vzdihuje: Usmili se, o Bog! črez njo in nikar je ne zaverzi; res da je včasih v grehe zabredla in tebe razžalila, pa se je tudi čisto svojih grehov spovedovala in pokoro delala; bodi jej torej milostljiv in vzemi jo k sebi v družbo svetnikov. In Bog bo njegovo prošnjo uslišal, duši milost skazal in jej večno zveličanje dodelil. In da ne bom ničesa zamolčal, povem vam tudi še to. Kedar duše v vicah terpijo neznane bolečine, kaj bi počele, ko jih angelji varhi ne bi tolažili? Pa angelji varhi jih tolažijo in njih bolečine hladijo, jih v poterpežljivosti vadijo in njim solze brišejo. In kedar bo duša iz vic rešena, gre angelj varuh pred njo, jo vzdigne iz gorečega plamena in jo nese v nebeske višave. — Oh ljubi moji! v resnici mi povejte, ali imate, ali poznate prijatelja bolj zvestega, kakor je vaš angelj varuh? Ali vas ljubijo vaš oče, vaša mati tako, kakor angelj varuh? Ne bote ga našli tu na zemlji prijatelja njemu enakega ne med znanci ne med tujci, ne med žlahto ne med rodovino. In ker angelj varuh nas toliko ljubi, moramo tudi mi njega ljubiti in spoštovati, kar vam bom razložil v

II. delu.

Svojemu angelju varhu, pravi sv. Bernhard, smo tri reči dolžni: častiti ga, ljubiti ga in va-nj zaupati. Častiti smo ga zato dolžni, ker je zmiraj zraven nas; ljubiti ga moramo, ker tudi on

nas zelo ljubi, in zaupati moramo va-nj zavoljo velike skerbi, katero ima do nas.

Zatorej, ljubi kristjani! imejte skerb na svoje misli, nikoli nič gerdega ali nespodobnega ne premišlujte, in ne dajte nesramnim željam v svojem sercu prostora. Ljudje sicer ne vejo, kakošne misli in želje li imate včasih znotraj v sebi, ter vas za brumne in nedolžne deržijo, ali angelja varha ne bote goljufali, ker njemu je vse znano, vse odkrito; on pove vse v nebesih in v bukve življenja ali pogubljenja zapisuje. Zavoljo tega čujte nad vsako mislijo, ki se v vaših persih obudi, in kakor hitro spoznate, da je misel grešna, ročno k svojemu angelju varhu vzdihnite in recite: Angelj varuh! stopi k meni in pogasi grešne želje, ki se v meni vnamajo, da ne zabredem v greh in Boga ne razžalim. — Pa tudi na svoje besede imejte skerb in nikar tje v en dan ne govorite. Vi dostikrat klafate, kolnete, lažete, prisegate in menite, kaj pa je to? Beseda nobena ne ubije, pa ne pomislite, da nobena vasih besedi, kar ste jih govorili od otročjih nog noter do zadnje ure, ni pozabljena, ampak vse so ohranjene od vašega angelja varha in od vsake posebej bote morali odgovor dajati. Če se že torej drugega ne bojite, vsaj njega se bojte, ki vsak dan vaša dobra in slaba dela pred božje obličje nosi, ter bodite vselej pošteni v svojem govorjenji, v družbah in tovaršijah in glejte, da nobenega ne pohujšate.

Zlasti pa ve žene in dekleta! nikar ne pozabite, kar vas sv. apostelj Pavelj posebno opominja, da, ko v cerkev pridete, se nikar ne nastavljajte, nikar svoje glave ne razgrinajte, ampak zakrivajte se, bodite sramožljivih oči in ponižno oblečene zavoljo angeljev varhov, da jih ne bote dražile. In zjutraj, ko se oblečite, in zvečer, ko obleko raz sebe devate in po noči, ko v postelji ležite, spomnite se, da vaš angelj varuh zmiraj pri vas stoji in da njega vsak nečisti pogled in vsaka nesramna roka močno razžali.

Veliko je sicer nesramnežev, ki pravijo: „Ne boj se; če je kaj greha, ga jes na svojo vest vzamem in jes bom od tega odgovor dajal,“ in veliko je tudi neumnežev in neumnic, ki takim zapeljivim besedam verjamejo ter v greh privolijo misleč, da njim ne bo nič za greh zarajtano. Ali to ni res, ljubi moji! takrat, kedar bomo na sodbi stali, ne bo nobenega tistih priliznjencev, vsak bo za sebe trepetal in še ziniti ne bo upal. Kar mene zadeva, jes se ne zanesem na nobenega izmed njih, le na tebe zaupam, moj angelj varuh, tebe bom prosil, da me takrat ne zapustiš in svoje roke od mene ne odtegneš.

Ubogajte torej svojega angelja varha in kar vam on reče, vselej storite; posebno vi mladenči in deklīči, ki ste lepega zadržanja, ga spoštujte in častite in kot svojega najboljšega prijatelja imejte. Mi vidimo, pravi sv. Ambrož, da angelji sicer vse

ljudi ljubijo, posebno radi pa vendar imajo mladino in nedolžnost. Pa nad tem se nikar ne čudite, zakaj kdor se sam po sebi ne pozna, pozna se po svojih tovarših. Nečistnik najrajši nečiste družbe išče, in pijanec se najrajši s pijanci pajdaši; ravno tako tudi angeli, ki so nedolžni in čisti, najrajši z nedolžnimi in čistimi dušami hodijo in te najrajši imajo.

Ko je bila sv. Rotija k smerti peljana, so se jej ajdovski mladenči posmehovali in se iz nje norca delali, in eden izmed njih, kateremu je bilo Teophil ime, je stopil celo k njej in jej zaničljivo rekel: „No, nevesta božja, zdaj boš prišla k svojemu ženinu, katerega si zmiraj pozelela, od zdaj boš pri njegovi mizi sedela, po njegovem vertu hodila in si rože tergala, kolikor jih boš hotela. Izmed nas ti ni bil sicer nobeden všeč, ali vsaj zdaj mene usliši in pošlji mi iz nebes tri rudeče rože in košarico lepega sadja.“ Komaj je to izgovoril, se debelo nasmeje in vsi njegovi tovariši za njim. Prav si jej povedal, so rekli, saj tukaj tako ni hotela nikoli z nami biti, tedaj pa naj le gre na uni svet si drugih iskat. Sv. Rotija njih zaničevanja ni zamerila, ampak pohlevno, kakor zmiraj, jim je rekla: „Ročno bom ti vse poslala, kar hočeš, ko tje pridem.“ In spet so se vsi na glas zasmeljali in z rokami pokali in od tal poskakovali. Potem so šli nazaj in ko domu pridejo, reče Teophil: „Priatelji! le malo počakajte, da bote videli Rotijine rože, saj je rekla, da jih bo hitro poslala.“ Komaj je to izrekel, je že tudi angelj pred njim stal in mu ponudil, kar si je izvolil. Teophil se je tega prestrašil, je veroval in se dal kerstiti in poznej tudi svojo kri prelil za Jezusa, katerega je poprej zmiraj zaničeval.

Glejte, ljubi moji! tako se tudi iz vas posvetneži norca delajo, ko vidijo, da Bogu služite in za njih ne marate; pa zato nikar ne žalujte, ampak le svojega angelja varha zmiraj ubogajte, in tudi vam bo prinesel nasproti nebeško krono iz najlepših rož spleneno in vas bo peljal na večno gostovanje v sveti raj, kjer ne bo nobene žalosti več, ampak večni mir in pokoj. Amen.

Pridiga za praznik rojstva device Marije.

(Brumna mladina Bogu najbolj dopade)

„Jakob je rodil Jožefa, moža Marije, od katere je rojen Jezus, ki je imenovan Kristus.“
(Mat. 1, 16.)

V v o d.

Srečen, o silno srečen je tisti človek, ki v cvetu svojega življenja po poti zveličanja hodi in zlata leta svoje mladosti v nedolžnosti preživi. Marija je bila od svojih brumnih starišev, od sv. Joahima in sv. Ane, že kakor majhno dete Bogu darovana in ko je k pameti prišla, je tudi sama obljubila, da hoče devica ostati, čeravno pri neporednih Judih devišstvo ni nobene vrednosti imelo. In glejte, ravno zato, pravijo cerkveni očetje, ker je že v otročjih letih svojo nedolžnost Bogu v dar prinesla, je to visoko imenitnost dosegla, da je mati božja postala in Zveličarja sveta rodila. Ali zdaj se na svetu vse drugače godi. Mladina, kakor se lahko vsak dan prepričamo, le grešno djanje ljubi, od veselja do veselja leta, kakor metulji po rožah in si nobenega lepega nauka več k sercu ne jemlje. Kedar že rože na licih obledijo, kedar se lasje že začnejo beliti, kedar jih slabo poželjenje in hudobni svet že zapusti, takrat še le začno črez svojo neumnost zdihovati in na pokoro misliti; in če so se v starosti res k Bogu preobrnili, mislijo, da so že s tem Bogu veliko čast skazali. Dobro je sicer to, in Bog hotel, da bi veliko število takih spokorjenih grešnikov imeli, ali kdor boče Bogu prav prijeten biti, mora v mladih letih njemu služiti. Ta nauk hočem jes danes kerščanski mladini na serce položiti, zato rečem:

I. Brumna mladina Bogu najbolj dopade;

II. Mladina pa tudi najložej Bogu služi.

Od tega sem si danes naprej vzel s pomočjo device Marije govoriti, vi pa me iz ljubezni do nje zvesto poslušajte.

I. d e l.

Bog sicer naše službe ne potrebuje; njegova čast ni večja ne manjša, če vsi ljudje njemu služijo ali če vsi po široki cesti pogubljenja hodijo, saj je vstvaril milijone in milijone angeljev, da njemu služijo; in ko bi mi tudi vse svoje dušne in telesne moči skupaj zbrali, in njemu služili, morali bi vendar zmiraj s sv. Pavljem reči: Nevredni hlapci smo, ki ne moremo Bogu nobenega

veselja narediti. — Ali ker Bog to od nas hoče in ker je nas zato stvaril, da bi njemu služili, torej vas vprašam, ali se vam prav zdi, da svoja mlada leta v pregrešnem veselju tega sveta zapravite, da vaše serce v službi peklenskega duha segnije in da še le po tridesetem ali štiridesetem letu svoje spačeno meso Bogu ponudite? — Nobeden izmed vas, pravi sv. Janez Krizostom, noče stare, bolehnne in slabe družine v svojo službo vzeti, ampak vsak išče le močne, delavne in zveste služabnike, ljudi najboljših let. In vendar morete vi misliti, da Bog, ki svoje tako poplača, da nobeden na zemlji ne tako, stare in izdelane služabnike za dobro vzame. O nikar se ne motite; tudi Bogu le rožni cvet našega življenja najbolj dopada. Zakaj v mladosti so tista leta, v katerih zdravje na licu cvete, ko še ima truplo svojo moč in ko še serce z nadlogami tega sveta ni poterto; v starosti pa se verstita bolezen in zdravje, truplo zmiraj bolj in bolj peša in dan za dnevom človek bolj čuti, da se mu vrata v večnost že odpirajo. V mladosti je človek zmiraj vesel, ve zmiraj kaj povedati, če je bil razžaljen, kmalu pozabi in jeza se ne vkorenini lahko v njegovo serce; v starosti pa vse to mine, človek ne najde več nobenega resničnega veselja; kar ga je prej veselilo, mu zdaj težko dene, pamet mu slabi, moč ga zapušča, s kratka: ljudem in samemu sebi je na poti. V mladosti so dnevi brez žalosti, noči brez nepokoja, spanje mu je mirno in sladko in za potrebni živež mu drugi skerbijo; starost pa je polna bodečega ternja, polna posvetnih skerbi, polna jeze, sovraštva in krivice.

In vendar mladi ljudje, ki bi imeli Bogu najbolj hvaležni biti, ga največkrat razžalijo in se ga najmanj spominjajo. Odraščeni in stari ljudje se vendar včasih, kedar jim Bog nesrečo za nesrečo pošlje, k njemu povernejo, ali mladina, katero malokedaj kaka nadloga zadene, pozabi kmalu na božjo roko, katera jo tako pogostoma blagoslovi, ter derži svoje dušne zapeljivce za največje prijatelje.

V cerkvi, pri mizi božji, pri spovednici, kdo tu kleči in kdo moli? Kakošna stara žena ali vdova in kakošen star mož, deklečev in mladenčev ne najdemo skoraj nič. Oni zato nimajo časa, ker se morajo pred zerkalom predolgo napravljati, se po oštarijah klatiti, in pri plesih svoje devištvo na prodaj nositi. Otroci na paši, odrasčeni mladenči po noči in po dne doprinašajo v besedi in v djanji nesramne reči, od katerih govoriti nam sramožljivost brani; sinovi in hčere večjidelj tako živijo, kakor da ne bi mogli učakati, da bi svojo nedolžnost zapravili. Hlapci in dekcle, prihajajo in prihajavke prav po divje med seboj živijo, kakor da bi že šesta božja zapoved odpravljena bila.

O nehvaležnost! da si večje misliti ne morem, katero je Bog skoz preroka Malahija preklel in zavoljo katere zdajni svet tako strašno kaznuje. Štejte zakone in povejte, koliko bote srečnih

našli; jes vam povem, da jih bote lahko na perse šteli. Poglejte veliko število zapravljujcev in pijancev, ki ženo, otroke in celo hišo v nesrečo pripravijo; povejte nezvestobe, prepire, jezo in sovražstvo, katere med možmi in ženami najdete, ne zamolčite tudi gerdihi in strašnih bolezni, ki cela leta terpijo in vaše življenje prezgodaj pod grudo spravijo, — kaj je vse to, kakor znamenja božje jeze, s katero se nad razuzdano mladino maščuje. Ker bi pa vtegnil kdo reči; res je sicer, da bi dobro bilo, ko bi človek v svojih mladih letih po poti zveličanja hodil ali to je silno težavno in za nekaterega skoraj nemogoče. Da je ta izgovor lažnjiv, in da človek v mladosti najložeji Bogu služi, vas hočem prepričati v

II. delu.

Bog je v starem testamentu k vsem težavnim delom, katera je hotel storiti, le mladino poklical in rabil. Ko je Izraeljskemu ljudstvu kazni žugal in napovedoval, izvolil je mladega Jeremija za svojega preroka in ko se je ta zavoljo svoje mladosti izgovarjal, reče mu: „Nikar ne govori: sem še premlad, zakaj vse boš storil, kamur te bom poslal in povsod boš srečo imel.“ Ob času kralja Savlja je štimani Golijat Boga in njegovo ljudstvo preklinjal; vse se je treslo in trepetalo, vse se jokalo in zdihovalo, kralj sam si ne ve kako pomagati. Ali David, ki je na polji ovca in jagnjeta pasel, ki je bil proti močnemu Goljatu, kakor zvezdica proti luni, vzame svojo pastirsko frečo in to človeško pošast na tla pobije.

Če v sv. pismo nove zaveze pregledam, vidim mladega Janeza Kerstnika, katerega je naš Zveličar iz puščave poklical, da bi ljudi na njegov prihod pripravljali in k pokori in poboljšanju njihovega življenja opominjal. — Če hočemo videti zgled prave pokore, imamo ga spet nad mlado deklico Magdaleno, katera je pred Kristusovimi nogami ležala, njegovo serce omehčila in njegova največja prijateljica postala. — Ali če hočete podobo čistosti, imate jo spet nad nedolžnim mladenčkom Janezom, katerega je Jezus tako ljubil, da je vedno na njegovih persih slonel.

Poglejmo prvega mučenca katoliške cerkve in videli bomo zalega lepega mladenčca, sv. Štefana; videli bomo, kako od vseh strani kamenje na-nj leti, on pa z veselim obrazom v nebesa gleda, kakor da bi hotel reči, da vroča kri njegove mladosti še lahko večje bolečine prestane.

In v vseh cerkvenih zgodbah ne najdem nikjer toliko mučencev, kakor med mladino. Ajdovski pregnančci so po neki hiši vsa tla z žreblji nabili in majhna devetletna Basilisa je po njih hodila, kakor po rožah. Flavela, komaj deset let stara deklica, pusti se na klopi razpeti, vse muke stanovitno prestopi in še druge kristjane k stanovitnosti opominja. Verlo in zalo Kristino, enajst let staro dekle, so s pušicami strelali, pa veselja ž njenega lica

niso mogli pregnati. Sv. Tekla in Neža, obe v trinajstem letu, ste s svojo lepoto osramotile solnce in s svojo stanovitnostjo celo trumo vojščakov; sv. Ciril, še le enajst let star, je zavoljo Jezusa umerl; pa kako bi se podstopil vam vse take zglede popisati, ker jih jes v celem svojem življenji še prešteti ne bi mogel. Vendar te sem vam povedal, da se kerščanska mladina ne more s svojo vročo kervjo in natornim poželjenjem izgovarjati. Svetniki in svetnice božje bodo na sodnji dan pred vas stopili in rekli: „Če smo mi svoje hudo nagnjenje krotili in nedolžnost svojega serca obvarovali, zakaj pa vi ne; mi smo še veliko več prestati morali, da smo svoje devištvo ohranili.“

Zato vas opominjam in prosim, kerščanski mladenči in device! z besedami sv. pisma: „Moj sin! moja hči! v svoji mladosti rada poslušaj nauke, in si jih k sercu vzemi, ker le s tem bote pravo modrost dosegli in starost doživeli.“ Svarim pa vas tudi z besedami sv. Avguština, ki pravi: O mladina, mladina! Ljuba, draga, pa le preveč nepremišljena mladina! ti lepota in cvet življenja, pa tudi čas vseh skušnjav in vseh nevarnosti, varuj se in beži pred grešnim mesenim poželjenjem in pred grešnim mesenim veseljem; beži pred njim pred vsem ti ženski spol! in nikoli ne bodi brez strahu, brez skerbi, zakaj tisti, ki te želijo spraviti ob to, kar imaš najboljšega, ob čistost, ob devištvo in ob večno veselje, so se silno pomnožili, in te ne le na skrivnem, s hinavskim prilizovanjem in z goljufivimi obljubami zalezujejo, ampak kakor divji jastrebi ali dereči volkovi po noči in po dnevi čakajo, da bi vašo nedolžnost, če drugače ne bi mogoče bilo, tudi s silo požerli. Bežite pred grešnim mesenim veseljem, vas sv. Avguštín že tretjič opominja, vsi brez razločka stanu in spola. Kaj bi pač moglo biti bolj nespametnega, kakor za nekaj praznega veselja, katero še zraven tako malo časa terpi, večno veselje zgubiti in se v pekel zapisati. Saj je vse meso, vse človeštvo kakor trava, govori prerok Jeremija, in vsa njih čast, vsa njih lepota, kakor cvet trave na polji. Zato nas tudi sv. Peter tako lepo opominja, da bi po pameti živeli ne pa po grešnem poželjenji rekoč: Preljubeznjivi! prosim vas, zderžite se mesenih želj, katere se zoper duha vojskujejo. Amen.

Pridiga za XIV. pobinkoštno nedeljo.

(Od štimanega oblačila.)

„Ne skerbite tedaj, rekoč: s čim se bomo oblačili? Saj vaš Oče nebeški ve, da vse to potrebujete.“ (Mat. 6, 32.)

Vvod.

Kakor ima dober gospodar skerb za svojo družino in je ne pozabi, dokler mu zvesto služi, ravno tako tudi Bog svojih zvestih služabnikov ne zapusti, temuč vedno na nje gleda in jim mnogotere dobrote skazuje. Privični in brumni človek še ni nikoli lakote konca vzel, in čeravno ga včasih velike nadloge stiskajo, vendar popolnoma zatreti ga Bog nikoli ne pusti. Ako morebiti tem mojim besedam ne verujete, pa poslušajte Jezusa samega v današnjem evangelju: „Ne skerbite, pravi, dokler po volji božji živite, in ne govorite: kaj bomo jedli, kaj bomo pili in s čim se bomo oblačili. On, ki vam je življenje dal, bode vam tudi za prevžitek skerb, in on, ki vam je stvaril telo, vam tudi ne bo pozabil strehe in oblačila dati; saj je življenje več vredno, kakor živeti in telo več velja, kakor njegova obleka.“

In vendar je toliko kristjanov, ki imajo za svoje truplo in za svojo obleko veliko večjo skerb, kakor za svojo neumerjočo dušo, ter vse, kar dobijo in kar zaslužijo, na svoj život obesijo in na nečimernost obernejo. Nečimerna in draga oblačila jim gredo noč in dan po glavi in vse, kar k prevzetnosti dohaja, se jim dopada, ponižnost pa nima v njihovih očeh nobene cene ter je nič ne obračajo. Zavolje tega vam bom danes nekoliko od prevzetnosti govoril, posebno pa vam bom pokazal, kako je prevzetno ali štimano oblačilo nemarno za dušno in časno srečo. Preden pa začnem, vas prosim, da malo poterpate.

Razlaga.

Sedanji mladi ljudje imajo največjo skerb zato, da se lepo oblačijo in prevzetno nosijo; oblačilo nedolžnosti ohraniti pa jim ni veliko mar, in če ga umažejo in zgubijo, večjidel ne žalujejo veliko po njem. — Veliko jih terdi, da se še ni nikoli, kar svet stoji, toliko prevzetne obleke videlo, kakor se v naših časih vidi, in tudi jes mislim, da je to res, posebno gledé ženskega spola. — Naša vera sicer ne prepoveduje lepega in poštenega oblačila in

prav je, da se tudi po oblačilu stan od stana loči; in nasproti je gerdo, če človek v nedeljah in praznikih ves povaljan, raztergan hodi, še gerše pa, če ženske hodijo razgaljene in raztergane in včasih tako umazane, da se ne ve, ali so od kerščanskih starišev rojene, ali so kje ciganom ušle.

Ali tudi krivo in grešno je, če ima človek tako obleko, katera se ne spodobi njegovemu stanu in ni primerna njegovemu premoženju. V naših časih vidimo dosti dekel, ki imajo veliko lepšo in dražjo obleko, kakor gospodinje, pri katerih služijo, in se nosijo, da bi mislil, kdor jih ne pozna: te morajo biti bogate in imeti dosti denarja in premoženja. Za takimi prevzetnimi ženskami večjidel postopajo zapeljivci, jim obleko in robce kupujejo, iz katerih morajo pa poznej večjidel plenice delati. Meni se te ženske zdijo podobne tistim rožam, ki nekaj časa lepo cvetijo, ko pa začnejo metulji okoli njih letati in na nje se vsedati, se kmalu osipljejo in potem se červi v njih zaredijo.

Koliko je med nami takih deklet, ki so bile na sercu in na duši čiste; in dokler so rokavce in krila iz domačega platna nosile, ni imela zapeljivost nobene moči do njih in angelj varuh jih je varoval na vseh njihovih potih; ko jim pa krilo in peča in srajca iz domače priprave ni več dopadla, ko so si začele drage tenčice kupovati in si omišljevati krila vsa obšita s traki in žnogrami, jih je tudi angelj nedolžnosti zapustil, ter so zabredle v gerdo nečistost, iz katere se morebiti nikoli več ne bodo rešile.

Zatorej, očetje in matere! ako želite bogaboječe, pridne in nedolžne otroke imeti, le z malega jih priprosto oblačite in tega, kar doma pripravite, se naj privadijo. Slišali ste že gotovo od pisane suknje, katero je očak Jakob svojemu mlademu Jožefu kupil in zavoljo katere je poznej toliko solz prelil in toliko žalosti si vžil. Ravno tako si tudi zdaj marsikateri oče in marsikatera mati veliko žalosti užijeta, ker sta svoji mladi hčeri nečimerno obleko kupovala ter veselje nad njo imela, ko se je prav nališpala in s tem oči drugih ljudi na-se vlekla. Ali kmalu je prišla zapeljivcem v roke, ki so jo hvalili, kako da je lepa in zala, ter so jo preslepili in ob devištvo pripravili.

Pa tudi vas dekleta! prosim: ponižno se nosite in ne prevzetujte v svoji mladosti. Štimanje je sicer dober kup, ali prava je draga; in če bote nečimernost ljubile, bote sicer štacunarjem všeč, ker bote jim dale veliko skupiti, ali zraven bote sebe in svoje stariše ubožale in Jezusu ne bote dopladle, zakaj on le ponižne deklice ljubi in le pošteno oblečene ženske bo v svojo nebeško svatovščino poklical. — Poslušajte nauk sv. oposteljna Pavlja, katerega je on dal ženam in dekletom tistega časa, ki pa je tudi vam namenjen. Žene in deklič, pravi, naj svoje lepote in svoje časti nikar ne iščejo v zunanjih rečeh, torej je vsaka neumna in zlo Boga žali, katera svoje lase umetno spleta, si svil-

nato obleko in zlate uhanе in sreberne perstane in pase omislja, samo zato, da bi drugim dopadla in lepša bila, kakor so druge. Le nedolžnost in čistost Bogu dopade, in čim lepšega ste serca, tim lepše bo tudi vaše lice; ako pa je serce gerdo in nesramno, je vsa zunanja lepota prazna. Poglejte rože na polju, ki v juterni rosi cvetejo, kako prečudno lepe so in vsakemu očesu dopadejo, in vendar nimajo ne tančice, ne zlate avbe na glavi, ne nabranega krila, ne židane ne pisane rute: ravno tako tudi dekleta najlepše cvetejo, dokler se jim nedolžnost iz očesa sveti in sramožljivost na njih licih počiva, nečimerna obleka pa je ravno to, kar je senca na roži.

In vendar so nekateri stariši sami tako nespametni, da svoje otroke, posebno svoje hčere, zalo in bogato oblačijo, in mislijo, če so prav našemane, bodo prej komu dopadle in v zakon prišle. Tega pa ne pomislite, da je to smerten greh in da se to pravi, dušo svojih otrok prodajati in jim jamo pogubljenja kopati. V srečen zakon se ne pride skoz prevzetnost in ne skoz noben greh, ampak le skoz brumnost, pravi sv. pismo, in skoz dobra dela. Zato vidimo toliko nezakonskih mater, katerim je bil zakon obljubljen in katere so mislile skoz prevzetnost in skoz nečistost v zakon priti; ali Bog je njih misli zmešal in njih sramoto očitno storil in one, ki so bile poprej prevzetne, postale so celi fari in soseski v sramoto. V poprejšnjih časih ni bilo toliko prevzetnosti in napuha, tako sem večkrat slišal, in tudi sam se še nekoliko vem spomniti; zato pa tudi ni bilo toliko razuzdanosti in se je videlo več sramožljivosti pri obojem spolu, in če meni ne verujete, poprašajte stare može in stare žene, ki vam bodo ravno to povedali.

Vi veliko tožite, kako velike davke da imate, in kako slabi časi so za denar; tega pa ne prerajate, koliko denarja gre vsako leto za obleko iz dežele, katerega ni več nazaj. Davek, katerega za prevzetnost plačujete, je veliko večji od onega, katerega gosposka dobi. Koliko hiš oboža, ker otroci za drugo ne skerbijo, kakor za lepo obleko; in koliko ljudi hodi na starost razterganih, koliko jih v starosti nima kaj obuti in, če zbolijo, nimajo nobene postrežbe, ker so v mladih letih vse na prevzetijo in obleko obernili!

Zatorej ljube matere! preden svojim hčeram kupite tenčico ali svilnato obleko, kupite jim prej kolovrat, da se presti navadijo in iz tega, kar napreduje, naj si naredijo obleko, — ta jim bo najlepše stala in jih najdolže terpela; v taki obleki bodo tudi bolj Bogu dopadle, manj skušnjav imele in se ložej zapeljevanja obvarovale.

Jes vam zdaj, ljubi fantje in dekleta! dvoje oblačilo dam na ponudbo, sami si ga izvolite. Pervo je žlahtno oblačilo posvečujoče gnade božje; Jezus sam vam ga je kupil s svojo presveto rešnjo kervjo, Oče nebeški vam ga je napravil in sv. Dub vam ga deli

olepšanega s sv. čednostmi in nebeškimi darovi. — Drugo oblačilo pa je oblačilo zapeljivega sveta, nečimerno oblačilo nespodobne prevzetnosti. Sam peklenski sovražnik ga snuje in vam ga ponuja, da bi vam gnado božjo vzel, in ah! koliko mladenčev, koliko deklic se je že dalo od njega oslepiti! Odvergli so oblačilo čiste nedolžnosti in začeli so nositi oblačilo posvetne zapeljivosti; zdaj hodijo po široki cesti pogubljenja, vsi ubogi na svoji duši, in vsi olišpani na svojem truplu, in s slabim zgledom še druge za seboj vlečejo.

Odprite vendar svoje oči in pogledjte, kam štimanje človeka pelje. Prišla bo ura, ko bodo vaša prevzetna oblačila moli snedli in vaše nališpano truplo bo červom v živež. Strah vas bo, ko bote videli Jezusa, svojega ponižnega kralja, in vpili bote: Gospod odpri nam! Ali on vas ne bo uslišal, temuč rekel bo: Resnično vam povem, jes vas ne poznam; na moje ženitovanje bodo šli le ponižno oblečeni svatje. Amen.

Pridiga za praznik sladkega imena Marijinega.

(Od življenja Marijinega.)

„Marija je rekla: Glej, dekla sem Gospodova, naj se mi zgodi po tvoji besedi.“
(Luk. 1, 38.)

V v o d.

Jes vem ljubi moji! da me vselej radi in z veseljem poslušate, kedar vam kaj o devici Mariji pravim; pa tudi jes imam posebno veselje, če morem od nje govoriti in vam njene čednosti priporočevati, kajti jes zelo želim, da bi jo vsi kristjani častili in jo za svojo najboljšo prijateljico in najbolj skerbno mater imeli. Še drugekrati, kedar ni njen god, vam kažem na njo, da je ne bi pozabili, tem manj torej smem danes, ko je god njenega sladkega imena, od nje molčati; zato hočem iz sv. evangelija nekatere nauke izbrati in vam na serce položiti, da se bote vedeli po njih ravnanati in po njenem zgledu zadržati. — Eden izmed tistih, ki so najbližje božjega trona, angelj Gabrijelj po imenu, je bil poslan v mesto Nazaret k devici, kateri je bilo ime Marija. Prijazno jo je pozdravil in jej povedal, da je med vsemi ženskami ona sama tako srečna, da bo mati Sina božjega postala in v porodu svojega devištva ne bo zgubila. „Ne boj se, Marija! je rekel, ker Bog ima veliko dopadenje nad teboj in pri njem je vse mogoče.“ Marija

pa vsa, vsa ponižna, se je vdala v božje roke rekoč: „Glej, dekla sem Gospodova, naj se mi zgodi po tvoji besedi.“ In ravno to, ker se je za deklo Gospodovo deržala, je bila njena največja čast, kar vam hočem danes pokazati. Bog je Marijo, revno, malo znano in tiho devico izmed vseh deklet izvolil za mater svojega Sina, našega Zveličarja, ker je bila med vsemi dekleti najčistejša, najponižnejša, najpohlevnejša, sploh najzvestejša dekla svojega Gospoda. — In v resnici, Marija je bila najzvestejša dekla svojega Gospoda zato, ker si je prizadevala vse svoje življenje

I. voljo božjo zmiraj bolj in bolj spoznavati,

II. pa si tudi prav skerbno prizadevala, božjo voljo vselej na tanjko in zvesto dopolnovati.

Vse to in drugo, kar bom govoril, naj bo govorjeno v čast sladkega imena Marijinega, in vam, ljubeznjivi moji poslušalci! v podučenje in posnemanje. Preden pa začnem, pripravite se!

I. del.

Marija, kot zvesta dekla, si je vse svoje žive dni prizadevala, voljo svojega Gospoda zmiraj bolj spoznavati, — to lahko vsak v sv. evangelju ali v sv. pismu bere.

Precej, ko jej je angelj češčenje prinesel, šla je svojo teto Elizabeto obiskat; pri njej je tri mesce ostala in ves ta čas ste imele brumne pogovore ter premišljevale veliko srečo, katero je Bog vsemu človeškemu rodu skazal. — Učite se od nje vi vsi, kako se morate zaderžati, kedar hočete kam v vas iti. Marija je šla obiskat svojo teto — svojo brumno in sveto teto; tako tudi ve ženske, če greste v vas, idite le k ženskam v vas, in vi mladenčci, obiskujte le mladenčce. Če fantje z dekleti, in dekleta s fanti pajdašijo in se shajajo, je to vselej nevarno in slobodno rečem, nikoli brez greha.

„Ko bi bil jes oče ali mati, pravi nek brumen učenik, in bi hčere imel, jim ne bi nikoli pustil, da bi s fanti okoli hodile in se z njimi pečale; in ko bi tudi rožni venec skupaj molili in po božjih potih hodili, ne pripustil bi jim tega za nič“. Glejte! kolikokrat vas tudi mi svarimo in prosimo, da vas lepše prositi ne moremo, in vendar nič ne porajtate! Koliko nesramnih hčer in dekel vidimo, ki se vlačijo z moškimi, kateri drugega ne znajo, kakor prav po peklensko kleti in klafati in vino in žganje popivati, ali nihče jih ne more pregovoriti, nihče poboljšati, ampak kakor da bi jim bilo zavdano, tako visijo na njih. Pa tudi dosti fantov je, kateri s takimi ženskami znanje delajo, katere že več za vinar poštenja nimajo, in vendar so tako v nje zatelebani, da menijo, ko bi jih zapustili, bi se jim duša od telesa odtergala. Zraven pa še zmiraj mislite, da vam bo Bog prizanesel in vas v nebesa vzel? S tem le sami sebe tolažite, ker drug vas tako nobeden ne more,

ker, če vas še tudi tako zelo prepričamo, da bote pogubljeni, verjeti vendar nobenemu ne boste.

Ko bi vi božjo besedo tako radi poslušali, kakor Marija, in si pridige in kerščanske nauke tako k sercu jemali, kakor ona, kmalu bi spoznali, da vaša pot ni prava, in da ne pelje drugam, kakor v večno pogubljenje.

Ko je ona božje dete porodila, prišli so pastirje k njej in jej pravili, koliko angeljcev so na nebu videli, in kako veselo pesem slišali; Marija pa je, pravi sv. pismo, ohranila vse te besede in jih premišljevala v svojem sercu. — In ko je enkrat neka žena izmed množice glas povzdignila in rekla: „Srečna mati, katera je takega sina rodila“, je precej Jezus sam odgovoril rekoč: Da, v resnici srečni so tisti, ki tako radi, kakor moja mati, božjo besedo poslušajo in jo v svojem sercu ohranijo.“ Ko bi pa zdaj vas vprašal, ali ste tudi vi tako željni besede božje, kakor je bila Marija, bi pač marsikateri vzdihnil in svoje oči na tla obrnil. In tudi jes moram vzdihniti, če pomislim, kako slabo so nekateri v kerščanskem nauku podučeni, in kako malo jih je, kateri vejo, kako se mora v samskem, kako v zakonskem stanu živeti, in kaj da je čednost, kaj pa greh. Koliko starih ljudi pride k spovedi, ki se obtožijo črez grehe svoje mladosti, in če jih vprašam, zakaj tega že poprej niso povedali, pravijo: prej tega nisem za greh držal. Vidite! vse to pride od vaših slabih spovedi. Večjidel le po redkem greste k spovedi, in še takrat tako hitite, kakor da bi vam za življenje šlo; da bi pa kateri kaj vprašal ali se posvetoval ali svoje dvome razodel, to še vam na pamet ne pride. Ravno zato se toliko grehov stori zoper sramožljivost, zoper zakonsko ljubezen; vesti pa nobeden nima ter se tudi o tem ne obtoži.

In če tudi včasih kaj slišite, kako naglo spet vse pozabite! Komaj pridete iz cerkve, že spet nič več ne veste, kar se vam je v pridigi ali v kerščanskem nauku razlagalo; in tiste lepe, stare navade ni več, da bi gospodar ali gospodinja svojo družino ali svoje otroke izpraševala, kaj da so si od pridige zapomnili. In če tudi skoz teden, kedar delate, kdo od pridige govoriti začne, vam ni ljubo in nekateri postanejo celo nevoljni in pravijo: Kaj boš to prežvekal, saj sem v nedeljo sam slišal. Če pa kdo svojega bližnjega obrekuje in nespodobne besede govori, mu pa nič ne rečete in celi dan radi take govore na ušesa vlečete.

O kako malo ste vi Mariji podobni in kako slabo se po njej ravirate! Ona je bila vsa goreča za božjo čast, vi pa ste vsi merzli; ona vsa vneta od ljubezni do svetih nauk, vi pa vsi mrtvi; zato pa je tudi vaše življenje slabo, posvetno, njeno pa vse sveto, pobožno, o čemur bote več izvedeli v

II. delu.

Marija, kot zvesta dekla, si je vse prizadevala, da bi se voljo svojega Gospoda natanjko in zvesto dopolnovala, kar nam spet sv. pismo prav zastopno pove in razloži.

Komaj so bili modri iz jutrove dežele odšli, prikazal se je angelj božji Jožefu v spanji in rekel: „Vstani, vzemi dete in njegovo mater in beži z njim v Egiptovsko deželo, da ga Herodež ne bo umoril.“ In akoravno je bilo po noči in pozimskega časa, in čeravno je bila tje dolga pot in dežela tuja in neznana, vendar sta Jožef in Marija ročno vstala, ko jima je angelj zapovedal, se nista izgovarjala, ampak šla v Egipet, kakor jima je bilo rečeno.

In ko je Marija z Jožefom iz Egipta nazaj v Nazaret prišla, stanovala je celih trideset let v revni in majhni hišici, v siromaštvu in terpljenji ter si s svojimi rokami in terdimi žuli svoj vsakdanji kruh služila. Ona je bila iz kraljeve rodovine in mati Sina božjega, vendar se ni nikoli pritoževala črez svoj težavni stan, ampak z vsem je bila zadovoljna in zmiraj pri sebi mislila: „naj se zgodi vse po božji volji.“

Ali, ljubi moji! ravnamo tudi mi tako? Ali se vdamo tudi mi vselej v božjo voljo, kakor Marija? Bog od nas ne zahteva toliko, kolikor je od nje zahteval; on noče, da bi mi morali vse zapustiti in v tujo deželo iti; tega, ljubi moji kristjani, Bog od nas ne zahteva, pač pa, če si v taki službi, kjer te v greh zapeljujejo; moraš to službo zapustiti in v stran iti; če imaš grešno znanje s svojim ali drugim spolom, moraš ga raztergati in bolj varen biti, — to Bog od tebe zahteva in to moraš storiti. Morebiti si že deset ali dvajsetkrat pri spovedi obljubil, da ne boš več v tisto hišo šel in s tisto osebo govoril, pa še si zmiraj kakoršen si bil, kakoršen včeraj, takošen danes: pijanec, nečistnik, goljuf, kakor si bil prej navajen. Dan na dan se polni mera tvojih hudobij in kmalu se bo napolnila; tvojega norčevanja bo konec in za njim bo večna žalost nastopila. Zatorej verjemi ali ne verjemi, izgovarjaj se ali ne, če ne boš zapustil svojih slabih tovaršij in gerdih navad, boš vekomaj pogubljen in nobeden ti ne bo mogel pomagati.

Nikar tedaj ne živi brezpametno in bodi zadovoljen s svojim stanom, v katerega te je Bog postavil, kakor je tudi Marija zadovoljna bila; dopolnuj svoje dolžnosti in nikar ne godernjaj, ker v vsakem stanu se človek lahko zveliča, če le pošteno po svojem stanu živi, ali ravno tako se tudi lahko v slednjem stanu pogubi, če svoje dolžnosti v nemar pušča. — In mi vendar vidimo toliko zakonskih, kateri na glas godernjajo zoper svoj težki stan, katerega so si sami izbrali, in menijo, ko bi se bili s katerim drugim zavezali, da bi jim vse boljše šlo. Vidimo hlapce in dekcle, ki se tako rekoč z Bogom kregati hočejo, zakaj da jim ni dal

bogatih starišev, ter vedno tožijo, kako slabo da se jim godi in da jih je Bog popolnoma pozabil. Ali obleko si vendar omišljujejo, kakoršna jih ne gre in se nosijo bolj prešerno, kakor njih gospodarji in gospodinje; in če jih kdo posvari, se jim grozno zameri; nekateri tudi rajši od hiše grejo, kakor da bi svojega poštenega gospodarja ubogali. Ko očenaš molite, pravite: zgodi se volja tvoja, kakor v nebesih tako na zemlji; in vendar če se božja volja zgodi, ne pa vaša, berž preklinjate in se usajate, kakor da bi vam kdo oboje noge in roke hotel odbiti.

Vendar, če hočemo resnico govoriti, kdo med nami je že toliko terpel, kakor Marija? Ali kdo je toliko žalosti užil, kakor ona? Nobeden, gotovo nobeden ne! — Pa to še ni vse. Najbolj je Marija Bogu s tem dopadla, ker se je greha varovala in nikoli ni svoje duše z nobeno hudobijo omadeževala. In kaj bi nam tudi pomagala vsa dobra dela, če se greha ne varujemo? Če od jutra do večera na kolenih klečimo, molimo in zdihujemo, če vse, kar imamo, ubogim razdelimo, če se pri vodi in suhem kruhu postimo, če se pa greha ne varujemo, kaj nam vse to pomaga? Vse je prazno in brez vrednosti.

Zatorej če se hočete Mariji kaj dopasti, varujte se greha in ogibajte se slabih priložnosti. Tam na ponočnih potih, kjer je vsaka stopinja nevarna, tam v zapeljivih hišah, kjer je poštenje na prodaj, tam po stranskih kotih, kjer se poželjenje vnema, vas Marija ne bo varovala, ker ona po takih krajih ne hodi. Ona le sramožljive duše ljubi in le čista serca se njej dopadejo; torej zmiraj mislite, da tudi vi ne bote drugače Bogu depadli, kakor Marija, namreč s ponižnostjo in nedolžnostjo in da nobeden nesramnež, kakor sv. Pavelj pravi, nobeden tat, nobeden opravljivec ne bo božjega obličja gledal, ampak le tisti, ki ima čisto dušo in nedolžne roke, kar nam Bog vsem dodeli in Marija naša ljuba mati. Amen.

Pridiga za XV. pobinkoštno nedeljo.

(Spomni se, da boš moral umreti.)

„Glej! merliča so nesli, edinega sina
svoje matere, in ta je bila vdova.“
(Luk 7. 12.)

V v o d.

Kakor bitra voda po gladkem potoku naglo teče in kaplja kapljo podi, tako tečejo tudi dnevi našega življenja in leto za letom zgine; kakor v jesenskem času list za listom z drevesa pade ter segnije, tako tudi mi eden za drugim v hladno zemljo padamo in se v gnilobo spreobrnemo; zakaj „človek rojen od žene, pravi modri Tobija, le kratko časa živi in je mnogim nadlogam podveržen. Kakor rožica poganja in vsahne in kakor senca zgine in nikoli stanoviten ne ostane.“ (Tob. 14, 1. 2.) Koliko otrok se že v materinem telesu zaduši in nikoli prijazne luči belega dneva ne zagledajo! Koliko jih pomerje v zibeli in nikoli sladkega imena svoje preljube matere ne izgovorijo. Koliko se jih v mladih in najboljših letih od tega sveta loči, dasiravno še na smert nikoli mislili niso! In tudi tisti, ki starost dočakajo, morajo enkrat iti v one neznane kraje, od koder še ni nihče nazaj prišel, da se izpolnijo besede vseomogočnega Stvarnika nebes in zemlje, ki je rekel, da smo prah bili in se bomo v prah spet spreobrnili. — Ali mi na to resnico tako malo mislimo, in kakor mladeneč v sv. evangelju v svojih grehah naprej živimo, meneč, da je smert še daleč od nas; glasa, s katerim nas k pokori kliče, nočemo poslušati ter svojo dušo v veliko nevarnost večnega pogubljenja stavimo. Vse nam v glavo pride, naj bo še tako neumno, samo to, kar je najbolj potrebno: božja čast in zveličanje naše uboge duše, na to tako radi pozabimo. — Spomnimo se torej pogostoma, kaj bo enkrat, kaj bo unstran groba, in vse drugače bomo od posvetnih reči mislili, od tega bom govoril v I. delu; spomnimo se večkrat na smert in potem bomo si tudi več za nebesa prizadevali, od tega pa v II. delu.

Bog! razsvetli našo pamet skoz sv. Duha in nagni našo voljo skoz svojega Sina, našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa!

I. del.

Ako človeško življenje le nekoliko pregledujemo, prepričamo se lahko precej pri prvem pogledu, da večidel ljudje le za posvetno

skerbijo in so vse preveč v časne reči zamišljeni. Poglejte mlade ljudi, kako malo brumnosti se med njimi najde in kako malo sv. ljubezni. Nekateri so vsi navezani na meseno grešno veselje, ali na prevzetno oblačilo, ali na pijane nemarne družbe, na smert pa se nobeden ne spomni, dasiravno bode enkrat vse požerla in vsem njihovim norčijam žalosten konec storila. — Poglejte oženjene, in druge postarane ljudi, kako redka je pri njih ljubezen do božje službe in kako pogostoma je videti mlačnost; nesramno, nečisto veselje sicer nekateri opustijo, ali ravno zato tolikanj bolj denar in posvetno blago ljubijo in od samih skerbi za premoženje, za jed in pijačo na Boga in na svojo dušo pozabijo.

Enkrat, ko bo smert že na vaše persi terkala, bodo se nam pač oči odperle, in spoznali bomo, kako prazne in minljive so vse človeške reči; ali takrat, ljubi moji kristjani! takrat bo že prepozno. Zdaj se moramo večkrat na smert spominjati, zdaj se moramo učiti, kako imamo živeti, da ne bo naša zadnja ura preveč grenka.

Ali še vi, ljubi poslušalci! nikoli niste nobenega umirati videli? In če ste ga videli, kako je umerl, lahko ali težko? z mirno ali nepokojno vestjo? Kako je bilo vam pri srcu? Kaj ste mislili, ko ste šli od njega? Morebiti niste na nobeno to reč pomislili, ali morebiti še sploh nobenega niste videli umirati, tedaj pa si vsaj danes in doma še večkrat pred oči postavite umirajočega človeka. Mislite si, da tukaj pred vami umira mlad človek najboljših let; bil je zmiraj dobre volje in včasih še preveč vesel; kjer so pili in peli, kjer so plesali in vriskali, njega nikoli ni manjkalo, rad si je lepo obleko omišljeval in veliko si je prizadeval, drugemu spolu se dopasti. Zdaj, ko umira, naj mu prinese kdo zercalo, da pogleda, kako vpadene so njegove oči, kako bleda njegova lica, kako modre njegove ustnice. Pokažite mu obleko, v katero ga bote zavili, ko ga bote v trugo djali in spomnite ga, kaj mu je zdaj ostalo od vse njegove razuzdanosti. Ali na to ga ni treba spominjati, ker on že sam misli na svojo norost in na svoje grehe, ki mu smert tako grenko delajo; zakaj grehi, katere človek v mladosti stori, velikokrat na smertni postelji spet pred oči stopijo in se kakor težek hrib človeku na serce vlečejo.

Nekateri pravijo, da stari ljudje težje umerjejo, kakor mladi. In zakaj je tako? Zato, ker so na pozemeljske reči preveč navezani in v časno premoženje preveč zatelebani. „O smert! govori sv. pismo, kako grenak je tvoj spomin človeku, kateri svoje premoženje v miru vživa.“ (Sirah 41, 1.) Slišal sem praviti od neke bogate osebe, ki je v zadnjih vzdihljajih ležala in bitko martro in še nekaj drugega v svoji roci tako trdno držala, da je nobeden ni mogel odpreti. Še le, ko je roka merzla postala, so jo odperli in našli v njej ključ do denarne škrinje. Celo svoje življenje je denar ljubila in rada bi ga bila še seboj vzela, da bi

pravičnega Sodnika podkupila; ali smert se ne da izprositi, temuč nas od vsega loči, karkoli na tem svetu radi imamo. Nagi, kakor smo prišli, bomo tudi odšli in kakor novorojen otrok joka, kedar svetlobo zagleda, tako tudi solza, ki iz oči umirajočega priteče, spričuje in kaže, da je zemlja zares dolina solz, obdana z velikimi nadlogami. Spominjajmo se torej večkrat na smert, in gotovo bomo si tudi več za nebesa prizadevali. O tem pa v

II. delu.

Kedar slišimo, da je kdo umerl, ne vprašamo, ali je bil bogat ali reven, gerdo ali lepo oblečen, temuč le to vprašamo, kako je umerl in če se je poprej spovedal in če je bil poprej previden. Ali prav za prav ne bi smeli vprašati, kako je umerl, temuč morali bi vprašati, kako je živel; zakaj kakošno življenje, takošna smert, in kar bo človek sejal, to bo tudi žetel, govori sv. Pavelj (Gal. 6, 8.), in med sto tisuč ljudmi, pravi sv. Avguštin, kateri na smertno posteljo pokoro odlašajo, se komaj eden spreoberne.

Ljudje večjidel mislijo, da je tisti, ki se pred smertjo izpove, sv. obhajilo prejme in sv. poslednje olje dobi, že spokorjen in bo v nebesa prišel. Oh, ljubi moji! če to mislite, se strašno goljufujete, ker jes sam sem si že nasprotno skusil. Kolikokrat sem že bil h grešnikom poklican, ki so bili nevarno bolni. Jes sem jih spovedal in odvezal, ker nisem v njih spačeno serce videl in ker so mi v pričo Boga s solznimi očmi popboljšanje obljubili; ali ko so spet zdravje zadobili, ne vem od nobenega, v resnici vam povem, prav od nobenega ne vem, da bi bil svoje življenje popboljšal. — Vsak bo sicer v blagoslovljeno pokopališče pokopan, naj bo še tako hudoben, ali kaj mu to pomaga, da njegovo truplo v blagoslovljeni zemlji leži, če pa njegova duša v peklenškem ognju gori? Kaj mu pomaga, če bodo za-nj sv. meše brali, če tako živi, da mu ne more nobena sv. meša in nobena molitev pomagati? O strašna in žalostna je taka smert!

Ko je Saladin, Saracenski poglavar in mogočen vojščak, videl, da je njegovo življenje pri koncu, poklical je svojega služabnika, ki je v vojski vedno njegovo bandero pred njim nosil in mu je rekel: Vzemi mertvaški pert, v katerega bo skoro moje truplo zavito in nosi ga mesto bandera po mestu in vsem mojim ljudem tako povej: „Glejte, kaj ostane velikemu Saladinu, mogočnemu kralju od vsega njegovega bogastva in od vse njegove časti, ki je toliko dežel v svojo oblast spravil.“ — In kaj bo tebi ostalo, nespetni človek! od vseh tvojih nesramnih veselic, katerih zdaj nikoli nisi sit, od tvojih krivic, katerih toliko storiš, in od tvoje prevzetnosti, s katero toliko sebe obrajšaš? — Nič, nego nekaj slabih desk in raztergan pert, in morebiti ti še tega ne bodo dali. — Zdaj nobeno opominjevanje tvojega terdovratnega serca ne omeči;

ali ko bi te jes takrat dobil, ko sem pri umirajočem človeku, takrat bi te prijel za roke in te peljal k smertni postelji, in ti pokazal, kakošne bodo tvoje oči, s katerimi zdaj tako zapeljivo gledaš, kakošen bo tvoj jezik, s katerim zdaj tako priliznjeno govoriš, povedal bi ti, da se bo tvoja vroča kri ravno tako ohladila, da bo tvoje poželjenje ravno tako vtihnilo, in še veliko drugega bi ti povedal.

Toda jes vas nočem preveč z nauki obložiti; le to si danes zapomnite: Spominjajte se večkrat na smert, potem bote od tega življenja vse drugačne zapopadke imeli. Spominjajte se, da tukaj vse le kratko terpi, tam pa vse večno-večno! Z vsako stopinjo ste bližej groba in nobeno minuto niste pred smertjo varni, mislite torej, kako bo takrat, ko bo treba umreti, kako bi bilo, ko bi bilo treba zdaj umreti? Kam bi zdaj prišla vaša duša? Mislite torej, ljubi kristjani! prav pogostoma na smert. V nekaterih molitvenih bukvah je zapisano, da se mora človek vselej, kedar sliši, da ura bije, na smert spomniti; jes tega od vas ne zahtevam, ampak samo samo to vas prosim, da se večkrat na smert spomnite. — Ako imate skušnjave in ste v nevarnosti grešiti, spomnite se, da imate le eno dušo, ako to pogubite, bote vekomaj pogubljeni; da bote enkrat umerli in če takrat nesrečno umerjete, bote vekomaj nesrečni. Kedar se zvečer vležete, spomnite se, kako bo takrat, ko bote na smertni postelji ležali; kedar mimo pokopališča greste, nikar ne pozabite, da tudi vas ondi en prostor čaka, in kedar slišite merliču zvoniti, pomislite, da bo tudi vam enkrat mertvaški zvon zapel.

Vse take misli so dobre in koristne, najbolj pa bo, če bote sami človeka umirati videli. Zatores vas prosim ljubi moji! pri vaši duši in pri vašem zveličanju vas prosim: ako slišite, da vaš sosed ali kdo izmed vaše žlahte umira, hitro vse pustite in hitite k njemu, da ga bote videli umirati. Ako ste prepozno prišli, in je že umerl, le dobro si ga pogledjte! Človeka umirati videti je najboljša pridiga, pri kateri se bote veliko naučili. Storite tako in sami se bote prepričali. Amen.

Pridiga za XVI. pobinkoštno nedeljo.

(Od nevoščljivosti.)

„In Jezus je spregovoril in djal učnikom postave in farizejem, rekoč: Ali se sme v saboto ozdravljati? Oni pa so molčali.“ (Luk. 14, 4.)

V v o d.

Naš Gospod in Zveličar je vse kraje svoje domače dežele prehodil, povsod besede večnega življenja oznanoval in ljudi k pokori opominjeval. Pridigoval je najlepše in najkoristnejše resnice, brez katerih človek ne more večnega veselja doseči, in katere je le božja modrost vedeti mogla; učil je tudi najlepše čednosti ter pokazal s svojim lastnim vzgledom, kako jih moramo izvrševati. Da so mu pa ljudje tudi verovali, da je on Sin božji in njegova vera sveta in božja, delal je veliko čudežev, in posebno take čudeže, s katerimi je revežem in bolnikom pomagal. Tudi današnje evangelje nam pripoveduje o takem čudežu. Pripeljali so namreč k Jezusu vodeničnega človeka, da bi ga ozdravil, in on večna dobrot, čigar veselje je bilo, ljudem, svojim bratom pomagati, bil je precej pripravljen ga ozdraviti. Ali pričujoči so bili tudi napuhjeni pismouki in prevzetni farizeji, katerim se je za malo zdelo, da je on od ljudi tako spoštovan, zato je hoteli pri ljudeh počerniti, da sabote, to je Judovske nedelje ne praznuje. Toda Jezus, ki je njih zvijače že vedel, preden so se v njihovih grešnih sencih rodile, jih vpraša: Ali se sme v saboto ozdravljati? Na to nenavadno vprašanje so vsi prestrašeni omolknili, zakaj dobro so vedeli, da je Bog v starem testamentu zapovedal, svojemu bližnjemu pomagati, naj bo delavnik ali sabota ali kak drug praznik.

Vse to je storila nevoščljivost ali níd, ker niso mogli terpeti, da bi kateri drug človek v časti bil ali kakošno veselje imel; njih veselje je bilo le žalostne obraze gledati. Zato si bom danes jes prizadeval, vas pred tem grehom, namreč pred nevoščljivostjo obvarovati in vam pokazati, kako nemarna in gerda pregreha je nevoščljivost.

Ljubi moji poslušalci! še le letos sem bil v Gospodovo službo blagoslovljen, zato vas prosim, imejte poterpežljivost z mojimi slabostmi in me zvesto poslušajte!

Razlaga.

Nevoščljivega človeka mi imenujemo tistega, kateri je žalosten, kedar se bližnjemu dobro godi, in želi, da bi le samo njemu

dobro bilo, ne pa tudi njegovemu bližnjemu. Nevoščljiv človek želi, da bi se njegovemu bližnjemu zmiraj slabo godilo, in kedar slaba letina njegovega bližnjega tare, kedar kuga ali bolezen živino pokončava, kedar voda ali suša, toča ali slana polje, verte, travnike in vinograde opustoši, takrat ima on tako rekoč ženitnino, takrat njegovo serce od peklenskega veselja poskakuje. Tak človek ne pomisli, da smo mi vsi bratje po Kristusu, vsi otroci enega Očeta, ki je v nebesih, ki vsakemu podeli, kar potrebujemo in za kar ga prosimo, ki pusti sonce sijati črez pravične in krivične in deževati črez brumne in grešnike.

Zato pa tudi nevoščljiv človek znamenja svoje pregrehe na svojem obrazu nosi: bleda, rumenkasta barva po licu, belkaste ustnice, gerd hud pogled, škripanje z zobmi in nagerbančeno čelo že od daleč vpije: boj se me, ker jes sem nevoščljivec. S to pregreho si nevoščljivec greni vedno svoje življenje in nima pokoja ne po dnevi in ne po noči, zakaj star pregovor ne laže, ki pravi: „Nevoščljivec je sam svoj ubijavec.“ Zato pravi tudi sv. papež in cerkveni učenik Gregor: „Nobeden greh ni tako hudičev in prederzen, kakor nevoščljivost.“ In sv. apostelj Jakob pravi: „Kjer je nevoščljivost in prepir, tam je nestanovitnost in vse hudo.“ In gotovo je to res, zakaj iz nevoščljivosti pride laganje, krivo obdolženje, opravljanje, kriva sodba in sovraštvo proti bližnjemu, in ni čudo, če tak človek svoje pregrešne roke raztegne, da bi pretil kri svojega bližnjega ali svojega lastnega brata. Zato sv. pismo ta greh hudičev imenuje, ko pravi: „Skoz hudičevo nevoščljivost je smert na svet prišla.“

Da se bote pa tega še bolj prepričali, kako velik in gerd je ta greh, vas jes vprašam: Ali je izvirni greh drugače na svet prišel, kakor skoz nevoščljivost hudega angelja ali hudiča, ki ni mogel terpeti, da bi dva človeka toliko srečo, kakor je gnada božja, živela, ter ni pred nehal, dokler ju ni zapeljal. Kaj je bil vzrok, ko je zemlja prvokrat človeško kri pila, če ne nevoščljivost? Pervorojenec od žene, Kajn, je videl, da ima Bog nad darom njegovega nedolžnega brata več dopadenja, kakor nad njegovim; za božje svarjenje ni maral, temuč vzdignil je svoje nesrečne roke in njegov brat, brumni Abelj je v kervi pred njim ležal. — Zastonj je nedolžni Jožef k svojim bratom roke povzdigoval in milo jokal, zakaj nevoščljivost je naredila njih serca bolj terda, kakor je kamen; torej je moral v svojih mladih letih v tujo deželo iti in se ločiti od svojih ljubih starišev, ki so od žalosti hoteli umreti. — Iz nevoščljivosti so Judovski pismarji in farizeji našega Gospoda in Zveličarja vedno preganjali, iz nevoščljivosti so ga bičali, zaničevali, va-nj pljuvali in ga nazadnje na križ pribili. — Zavaljo nevoščljivosti je prvi mučenec sv. Štefan za Kristusovo vero kri pretil in kamnjan bil.

Pa zakaj bi vam jes izglede sv. pisma dalje razlagal, le okoli

sebe nekoliko pogledjte, in videli bote nevoščljivih ljudi pri vsakem stanu in v vsaki starosti. Postavim, če kateri kmet letos malo več žita in vina pridela in mu Bog da srečo pri vseh njegovih delih in opravkih, pa precej njegovega soseda serce boli, ker mu te sreče ne privošči. Uni-le mladeneč ali una-le deklica je od nature z lepoto obdarovana in nosi lepo oblačilo; njena tovaršica, ki vsega tega nima in imeti ne more, žaluje in nevoščljivost v svojem sercu goji, kakor strupeno kačo, ki zgodaj njeno truplo pod zemljo spravi, dušo pa v peklenski brezen pahne.

Vi bote morebiti rekli: naša nevoščljivost je majhna in ne more človeka tako daleč zapeljati, kakor postavim Kajna ali Jožefove brate. Pa grozno se motite, ljubi moji poslušalci! ako to v svojih sercih mislite. Tudi Kajnova nevoščljivost je od začetka majhne korenine imela, ali na zadnje je tako zrastla in tako velika postala, da je ni bilo več mogoče premagati. Tudi nevoščljivost bratov Egiptovskega Jožefa je bila v začetku majhna. Jožef je namreč nosil pisano suknjo, katero so mu oče, ki so ga serčno ljubili, napravili; in to je njegovim bratom tako merzelo in jih sčasoma tako daleč pripeljalo, da so ga v tujo deželo prodali. Ravno tako bo tudi nas, ljubi moji! ta pregreha od dne do dne bolj pod se spravila ter nas časno in večno nesrečne storila, če se je precej v začetku ne ogibamo in ne bojimo, kakor strupenega gada.

Pa največja žalost mene popade, ko pomislim, kako malokedaj se ljudje tega greha obtožijo, kako se večjidel vsak prost tega greha derži, čeravno ga je najbolj kriv. Koliko je takih biš in zbirališč, kjer ljudje največje veselje v tem najdejo, da svojega bližnjega opravljajo, njegove pregrehe in slabe lastnosti na dan vlečejo in njegovo dobro ime podkopavajo. Tam eden razdere zakonsko srečo dveh oseb, ki ste prej v miru in zastopnosti živele; tu drug brate in sestre podpihuje in z veseljem gleda, kako se prepirajo, — pa nobeden se za grešnika ne šteje, nobeden Boga za odpusčenje ne prosi, in tako se v svojih grehih postara in ga smert pokosi. Taki ljudje so enaki orlom, ki črez prijetne in lepe travnike naprej letijo, in le smerdljive in kužne kraje ljubijo; oni tudi lepih čednosti bližnjega ne marajo, najmanjše njegove pregrehe pa preiskujejo, povišujejo in razglašajo.

Zdaj ste videli, ljubi moji! kako gerd in kako nevaren je greh nevoščljivosti in kako daleč lahko človeka zapelje. Jes sem prepričan, da se nobeden med nami ne znajde, ki ne bi tega greha iz serca sovražil. Da se bomo pa ložej tega greha varovali in ga precej iz začetka izkoreninili, prosimo

1. Boga s ponižno in pobožno molitevjo, da bi nam gnado dal, grehu sploh, posebno pa nevoščljivosti odmrati; prosimo ga tudi za srečo svojega bližnjega in pomagajmo mu, kedar je v potrebi, kolikor zamoremo.

Prosimo ga dalje 2. za ponižnost in ljubezen; zakaj po besedah sv. Hieronima nas nobena reč pri Bogu in pri ljudeh tako prijetnih ne stori, kakor ljuba ponižnost.“ Prosimo ga pa za pravo, Bogu dopadljivo ponižnost, ne za lažljivo in hinavsko, pred katero nas Jezus v današnjem sv. evangelju svari, češ, naj ne delamo tako, kakor so farizeji storili, ki so po ulicah molili, da bi jih ljudje hvalili in častili, ki so glave priklonjene nosili in bili kakor pohlevna, nedolžna ovca videti, znotraj pa so bili polni prevzetnosti in ošabnosti.

Ako pa je kdo tako nesrečen, da nevoščljivost v njegovem sercu gospoduje, naj večkrat pomisli, kako neumen in nespameten da je, naj premisli besede sv. Krizostoma, ki pravi: „Odreči se! prijatelj moj! nevoščljivosti in ti boš svetnik postal; če pa sicer še tako brumno živiš, da, če si tako popolnoma, kakor angelje božji, pa si nevoščljiv, tedaj boš hudič.“ Pomisli dalje, da boš zavoljo tega greha zaveržen in večne peklenske kazni terpel, zakaj sv. apostelj Pavelj pravi: „Nevoščljivec ne bo videl nebeskega kraljestva.“ In ljubi moj! ko bi ti tudi prišel v nebesa, katerih pa nikoli ne boš videl, — če se ne poboljšaš, bil bi ondi strašno nesrečen, zakaj velika žalost bi te popadla, ko bi videl v nebesih same srečne, in veliko takih, ki večje veselje uživajo, kakor ti.

Zatorej vas, ljubi moji poslušalci, še enkrat pri živem Bogu prosim, varujmo se tega greha, katerega je cerkev zmiraj med sedmere pglavitne grehe štela; varujmo se ga, kolikor je v naši moči, posnemajmo zgled našega Gospoda in Zveličarja, ki je tako ponižen bil, da je človek postal in za nas terpel, ki ni preklinjal svojih sovražnikov, ampak jim vse dobro želel, še celo na križu za nje molil, tedaj bomo tudi enkrat vredni postali, kedar bo namreč smertna roka naše oko zaperla, v nebesih ž njim se vekomaj veseliti. Amen.

Pridiga za praznik sv. Mihelja nadangelja.

(Kakošen mora biti, kdor hoče v nebesa priti.)

„Resnično vam povem, ako se ne spreobrneta in ne bote, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.“

(Mat. 18, 3.)

V v o d.

Zveličan biti vsak želi, in skoro vsak tudi misli, da bo zveličan. Pa jes tudi ne poznam dela tako imenitnega, ne skerbi tako velike, kakor je zveličanje naše duše; zakaj če ne bomo zveličani, tedaj smo zastonj delali in zastonj živeli, ter ne moremo nič drugega pričakovati, kakor neizrečeno žalost in večno pogubljenje. — Vendar, ljubi kristjani! Bog je neskončno pravičen ter nas ne bo v pekel obsodil, če si ga ne bomo s svojimi slabimi deli zaslužili; torej lahko mi vsi v nebesa pridemo, kar nas je, ker ondi je za vse prostora. Ali čeravno smo vsi na nebeško svatovščino povabljeni, jih je vendar dosti, ki imajo nad drugimi posvetnimi rečmi veselje ter se od njih dajo zmotiti. Koliko jih denar premoti, spričuje nam Judež Iškarijot; koliko jih prevzetnost preslepi, vidimo nad hudobnimi angelji, in koliko še le jih pači drugi spol, vam ne bom pravil, ker vidimo vslednji soseski žalostne izgleda. Vsem takim rečem danes z besedami Jezusa, našega ljubeznjivega Zveličarja: „Resnično vam povem, ako se ne spreobrneta in ne bote, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.“

Pa kako je to mogoče, bote sami pri sebi mislili, kako zmoremo spet otroci postati, ker smo že veliki in odrasčeni? — Glejte! to se zgodi skoz duhovno prerojenje, ali kakor sv. apostelj Pavelj pravi: stari človek se mora sleči in novi obleči. In prav v resnici vam povem, da mi ni prišel na misel lepši nauk, kateri bi se z današnjim praznikom in v čast sv. Mihelja vjemal, kakor nauk od duhovnega prerojenja. — Zato še enkrat povzamem besede sv. evangelja in rečem: Kdor hoče zveličan biti, mora spet otrok postati, če ni več otrok, kar bom pokazal v I. delu, kdor pa je še otrok, mora tudi otrok ostati, o tem pa v II. delu.

Zdaj me še ne zastopite dobro in ne veste prav, kaj da vam hočem povedati; pa mislim, da preden končam, bode me z božjo pomočjo vsak zastopil, kdor bo zvesto poslušal; zatoorej se pripravite, da ne bote nobene besede preslišali.

I. del.

Sv. pismo nam pove od juda Nikodema, da je enkrat po noči k Jezusu prišel in ga vprašal: „Mojster! mi vemo, da resnico učiš in da si od Boga poslan, povej nam tedaj, kdo da bo zveličan?“ Jezus pa mu je odgovoril in djal: „Resnično, resnično ti povem, ako kdo ni vnovič prerojen, ne more videti božjega kraljestva.“ In Nikodem se je tem besedam zlo čudil in rekel: „Kako more človek vnovič rojen biti, ko je že star?“ In Kristus mu je ta nauk razložil in pokazal, da se moramo pri sv. kerstu spet pre-roditi, ako hočemo nebeškega veselja deležni postati. (Jan. 3.)

Mi vsi, ljubi kristjani! smo bili v grehu spočeti in v grehu so nas naše matere rodile, ali po posebni milosti božji smo pri sv. kerstu spet nedolžni in Bogu dopadljivi postali ter hudi duh do nas ni nobene oblasti več imel. Toda nekateri med nami, oh, kaj bi pravil nekateri, veliko-veliko med nami jih je že svojo kerstno nedolžnost zgubilo ter smo Bogu zoperni postali, da nas nima več rad in dà ne mara za nas. In vsem takim, ki niso več prijatelji božji, ki niso več nedolžni, vsem takim pravi Jezus, da morajo spet otroci postati, ako hočejo v nebesa priti, to se pravi: morajo se poboljšati in spet nedolžno in brez greha živeti, kakor majhne otroke vidimo.

In da me bote še bolje zastopili, vam pred oči postavim majhnege otroka kakih štirih ali petih let, — pogledjte samo takega otroka, ali se ne bere nedolžnost na njegovem čelu, ali se ne sveti ljuba čistost iz njegovih oči? Tak otrok od nobenega slabo ne misli, pa tudi sebe ne šteje za boljšega, kakor so drugi; ni nobenemu nevoščljiv, ampak vsakemu le dobro želi; svojo mater, če je tudi revna, ima rajši, kakor bogato gospo, nje ne zamenja za nobeno drugo in ne pozna večjega veselja, kakor če se materinega krila derži ali v njenem naročji počiva. Majhen otrok je, kedar je lačen, in pije, kedar je žejen, se smeje, če mater smejati vidi in žaluje, če očeta žalostnega zagleda; nič ne skerbi, kaj bo jutre jedel, temuč za vse pusti svoje stariše skrbeti.

Takošni otroci, tako nedolžni in tako lepega zaderžanja moramo tudi mi biti, če hočemo srečni biti in se v nebesih veseliti.

In tukaj, ljubi kristjani! položimo roko na svoje persi in vprašajmo sami sebe, ali smo takošni, kakor majhni otroci, sicer ne pojdemo v nebeško kraljestvo. Ali smo tako ponižni? se najprej vprašajmo. — Oh veliko, veliko jih je, ki se črez svojega bližnjega povzdigujejo, se visoko nosijo in hočejo več in boljši biti, kakor so drugi; oni želijo, da bi jih vsak hvalil, vsak častil; nad bližnjim najmanje pregrebe vidijo, svojih gerdih napak pa nočejo videti; pri sosedovi hiši skoz vsako špranjo vidijo, v svoji lastni hiši pa v sredi gerdobije stojijo, in vendar se jim zdi, da

je vse snažno in očedeno. Oh! taki ljudje niso otrokom podobni in torej ne pojdejo v nebeško kraljestvo.

Poglejmo na dalje otroke: včasih se stepejo in drug drugemu v lase skočijo, in človek, ki jih gleda, bi mislil, da si ne bodo nikoli več dobri; ali komaj se obernejo, so si že spet stari prijatelji in se skupaj igrajo in prijazno govorijo, kakor da nikoli nobenega prepira med njimi ne bi bilo. Med nami pa ne manjka takih, kateri se s svojimi bližnjimi skregajo in potem celo leto ž njimi ne pregovorijo; v svoji jezi tudi nič dobrega ne mislijo in v svojem sovraštvu nič prida ne rečejo, temuč so polni kletve, se gerdo in nemarno rotijo in brez vesti prisegujejo, kakor da to ne bi bilo greh. Tudi takim se ne bodo odperla nebeška vrata. — Morebiti pa smo sramožljivi tako, kakor majhni otroci? — Oh, moj Bog! koliko jih vidimo in od kolikih slišimo, katerim skoro nobena lepa beseda iz ust ne pride, temuč čim bolj je nesramna, tim bolj dopade, in najbolj nespodobne reči, od katerih človeku kri v glavi zastaja, izgovarjajo oni s tako gladkim jezikom, da se jim gotovo ne spodtakne, in prej se pridigar zareče v svoji pridigi, kakor pa oni v svojih neumnih kvantah.

Od vseh takih rečem, in ne le jes, ampak Jezus sam vam reče, če se ne bodo popolnoma poboljšali in spet sramožljivi postali, kakor majhni otroci, ne pojdejo v nebeško kraljestvo. — Ali spet otrok postati, spet sramožljiv in nedolžen biti, kakor so otroci, ni nobena lahka reč, ampak to je težko, silno težko. Nečistost tako opustiti, da človek tudi v sercu nič gnjusnega ne pre-mišlja; pijanosti se odvaditi, da se kaplja več ne pije, kakor za potrebo; sovraštvu slovo dati in sovražnika ljubiti, kakor svojega prijatelja, o to je težavno, da bolj težavno biti ne more. In vendar, kdor tega ne stori, ne pojde v nebeško kraljestvo. Zatorej rečem: srečen, trikrat srečen je tisti, ki je še otrok, ko je tudi že odrasčen, ker on bo lahko v nebesa prišel, če le zmiraj otrok ostane, kar bom pokazal v

II. delu.

Kako veselo, kako dobro bi bilo za nas, ko bi vsi ljudje skoz celo svoje življenje tako nedolžno in brez greha živeli, kakor otroke živeti vidimo, vsi bi lahko v nebesa prišli in peklenški sovražnik ne bi nobenega tovarša imel. Zato imenujem srečne, jako srečne vas, mladenči in deklice, ki ste sicer že odrasčenega života, pa še zmiraj otročje duše, ki še imate sramožljive oči in nedolžno serce, kakor ste ga nekaj imeli. Le ostanite tako, kakor ste zdaj, to vas prosim v imenu vaših angeljev varhov, ker Jezus sam pravi in poterjuje, da nobeden ne pojde v nebeško kraljestvo, kdor ni vam podoben.

Ali človek je slab, da nobena druga stvar ne tako in je

grehu podveržen, zato redko kdo, ki bi tako nedolžen ostal, kakor je v otročjih letih bil. Dosti so na tem tudi stariši krivi. Da otroci zmiraj dobri ostanejo, to je veliko na stariših, posebno pa na materi ležeča. Mati mora zmiraj okrog otrok biti in otroci zmiraj zraven svoje matere; kar otrok vidi in sliši, to vidi in sliši od svoje matere, in kar se uči, uči se od svoje matere. Če je tedaj mati bogaboječa, če rada moli, če je z vsemi ljudmi prijazna in se s sosedi zastopi, če je v križih poterpežljiva in vselej in povsod v božjo voljo vdana, tedaj se bodo tudi otroci po njej ravnali in se lepih čednosti navadili. — Kar pa mati vsadi, mora potem oče gojiti, da lepo odraste in lep sad rodi; on mora otrokom strah dati in jih tako držati, da radi in ročno vse ubogajo, kar jim on ali mati reče. Oče mora vedeti, kako se otroška terma lomi in njih terda butica omehča; ako tega ne ve, ne bodo otroci dolgo dobri ostali, ampak kmalu se ne bodo ne njega in ne Boga bali. Če pa dobra beseda in lepo opominjevanje nič več ne pomaga, bodite tudi ostri in hudi, in ne pozabite besede sv. pisma: „Nikar otroku ne odteguj krotitve; zakaj če ga s šibo udariš, ne bo umerl. Ti ga boš s šibo udaril, njegovo dušo pa boš pekla rešil.“ (Preg. 23, 13. 14.)

Ali otroci ne morejo zmiraj pri svojem očetu in pri svoji materi biti, temuč morajo si kruha iti iskat križem sveta, kamur jih sreča ali nesreča pelje. Dosti je tudi takih otrok, katerim stariši pomerjejo, da nimajo več ne očeta ne matere; ali ti imajo vendar še očeta v nebesih, in tudi še drugega očeta na zemlji, kateri jih ljubi in ima skerb za nje, če ga le ubogati hočejo, namreč svojega duhovnega očeta, svojega spovednika. — Ljudje še vse premalo spoznajo, koliko ljubezni jim je Jezus skazal, ker je zakrament sv. pokore postavil in jim spovednike odločil, sicer bi ne bili tako mlačni pri prejemanju tega sv. zakramenta, ampak bi večjo gorečnost kazali.

Oh, fantje in dekleta! ki ste že toliko odraščeni, da ste pri pravi pameti, ubogajte svojega spovednika v vseh rečeh, ker on gotovo z vami najbolje misli; pogosto se mu obtožite in mu svoje rane odkrijte, ter ga prosite za svet, kjerkoli si sami ne veste svetovati; in vse njegove nauke sprejmite tako zvesto, kakor da bi vam jih Bog sam na serce položil bil. Verjemite mi, če bote vse po njegovem nauku delali, bote lahko zmiraj nedolžni in dobri ostali, kakor majhni otroci, in nebeških vrat ne bote zgrešili. — Če bote v svojih mladih letih svojo nedolžnost ohranili ter Bogu zvesti otroci ostali, bote čim dalje tim lažje se greha varovali in se na potu zveličanja obderžali; vaša zdaj vroča kri se bo sčasoma ohladila in bolj počasi po vaših žilah tekla, vaši počutki se bodo zmanjšali in pamet in skušnja vas bo učila, da ni vse verjeti, kar ljudje govorijo; potem bote modri in previdni postali, da vas ne bo lahko kdo goljufal. In če bote do tistihmal otroci ostali, upam,

da se ne hote pohujšali noter do smerti ter tudi večnega zveličanja ne bote zgubili.

In zdaj, ljubi moji! mislim, da bote zastopili besede Jezusove, ko pravi: „Resnično vam povem, ako se ne sprecbernete in ne bote, kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.“ — Vsi, kar nas je, moramo tako nedolžnega in čistega serca biti, kakor otroci, kateri nikoli nič nespodobnega ne mislijo, ne želijo in ne počnejo; vsi moramo razžaljenje tako hitro pozabiti, kakor otroci, ki se sicer skregajo, pa spet ročno dobri postanejo; vsi moramo svoje stariše tako radi imeti, kakor majhni otroci, sicer si zastonj upanje delamo, da bomo božje obličje gledali.

Ti pa veliki angelj, sv. Mihelj! ki pred večnim Bogom stojiš in ga vživaš, ti, ki si prevzetne angelje z gorečim mečem v pekel podil, spodi jih tudi zdaj od nas, da nam ne bodo škodovali, in da bomo vsi kakor otroci spoznani ter šli v veselje svojega Gospoda. Amen.

Pridiga,

ktero je imel č. g. dr. Alojzi Cigoj pri Cirilo-Methodijski svečanosti v Celovcu 3. julija 1881.

„Ne prosim samo za nje, ampak tudi za tiste, kateri bodo po njih besedi v mene verovali, da bodo vsi eno, kakor Ti Oče v meni in jes v Tebi.“
(Jan. 17, 21. 22.)

V v o d.

Sveti očetje razlagajo današnje sv. evangelje simbolično od katoliške cerkve in vpeljanja vseh narodov v njeno zveličavno naročje. Morje je ta svet, čoln, s kterega Jezus uči, je njegova cerkev. Peter, ki kermilo vodi, je višji cerkveni poglavar, mreža pomenja nauk Jezusov, ljudstvo, ki na bregu jezera stoji, so judje, veliko število rib pa, ki so jih učenci Jezusovi ulovili, so pogani, kateri so sv. evangelje sprejeli in v cerkev vstopili.

Jezus Sin božji je namreč iz nebes na zemljo prišel, zveličat vse ljudi, zbirat vse narode v eno čredo izvoljenih božjih otrok. Zato je aposteljne po celem svetu razposlal, sv. evangelje oznanovat: „Pojdite tje in učite vse ljudstva in kerščujte jih v imenu Očeta, Sina in sv. Duha.“ (Mat. 28, 19.) Tako se je zgodilo, da je že sv. Pavelj v naše kraje pripridgoval. Sv. Marka je v Ogleji učil, sv. Mohor, njegov učenec, je na vse kraje oznanovalec kerščanstva pošiljal. Jezus je svojo cerkev utemelil, naj bi odrešenje vseh ljudi

nadaljevala do konca sveta. Za najvišega poglavarja svete cerkve je pa povzdignil sv. Petra in za njim vse njegove naslednike, rimske papeže. Zategadelj je bila rimska cerkev od nekdanj, in je še in bode ostala serce vsega kerščanstva, svitla zvezda prave vere.

Blagor vernim, kateri se zvesto derže rimske cerkve, blaženi možje, večna slava jim, kateri so tudi nas Slovence v družbo in edinost sv. rimsko-katoliške cerkve pripeljali in v njej ohranili. Med njimi najimenitnejša sta sveta brata Ciril in Metod, katerih godovno danes obhajamo.

Spodobi se in je naša dolžnost, ta dva sv. brata bolje spoznati in njuno lepo djanje po svoji moči posnemati. V ta namen hočemo preiščevati:

I. koliko sta sv. Ciril in Metod za zveličanje in omiko slovanskih narodov storila.

II. Kako njima za moremo svojo hvaležnost skazovati.

Ti pa vsemogočni Bog, daj mi moč, da bom le to govoril, kar je v tvojo čast in nam v zveličanje. Naj beseda iz mojih ust teče, kakor pohleven dež iz neba in naj bo rodovitna, kakor juterna rosa. Vas pa prosim, da me bote s pripravljenim srcem poslušali!

I. del.

Sv. Ciril in Metod sta 1. z veliko požrtvavnostjo, 2. z gorečnostjo in 3. z stanovitnostjo sv. evangelje med slovanskimi narodi oznanovala in se za njih omiko trudila.

1. Rojena v Solunu, odličnem mestu Macedonije, šla sta rano v Carigrad, da se v glavnem mestu jutrovih dežel v potrebnih znanostih izučita. Dorastla sta mlada moža učena in visoko spoštovana, vredna postaviti nju na svečnik duhovskega stana. Posvetili so ju mešnika in poslali v tuje kraje, kjer še ni svetila luč prave vere, svetega Cirila h Kazarom, tartarskemu rodu ukraj Kerzoneza, sv. Metoda pa k Bulgarom, naj bi oznanovala kraljestvo božje in klicala razškrpljene ovčice v edinosveto katoliško cerkev.

Goreča za čast božjo in zveličanje duš sta sv. Ciril in Metod voljno zapustila milo gerško domovino, blago mater, ktera se je s solzami od vrednih sinov ločila, ljube znance in prijatelje mladih let. — Delu apostoljskemu v razširjanju sv. vere med Slovani sta žertvovala ne le domovino, ampak tudi svojo globoko omiko in vsestrano učenost. Ciril je bil v znanostih tako zveden, da so ga iz posebne časti imenovali filozofa ali modrijana. Metod je bil poznavec jezikov, posebno slovanskih. Bil je tudi izversten malar in je tudi to umetnost porabil, da je marsikoga k pravi veri spreobrnil. Znano je, da je kralju Bulgarskemu, Bogoru, obraz o po-

slednji sodbi namalal in s tim ga spreobernal. Sveta brata sta žrtvovala prijetno in veselo življenje, ktere ga bi bila mogla v posvetni službi uživati, težkemu uredu apostoljskemu, ker Metod je po smerti očetovi postal vojvoda v Sulunski slovanski krajini, Ciril pa je bil poklican v Carigrad na cesarski dvor za sopajdaša cesarjeviča Mihaelja. Omerznolo jima je življenje praznih radosti in zapeljivosti in izvolila sta si življenje polno težav, truda in zatajevanja samega sebe — življenje apostoljsko. Tudi njima veljajo zato besede Kristusove: „Resnično, resnično vam povem, ker ste bili moji nasledniki, bote tudi vi pri prirojenju sveta sedeli na dvanajstero stolih in sodili dvanajstero izraeljevih rodov. Kdorkoli zapusti zavoljo mene hišo ali brate, ali sestre, ali očeta ali mater, ali ženo, ali otroke, bode zadobil stokratno plačilo in večno življenje.“

2. S kakošno gorečnostjo sta sv. Ciril in Metod sv. evangelje oznanovala, priča cerkvena zgodovina. Ko sta bila Bulgarom in Kazarom luč prave vere užgala, podasta se v Moravijo, kamur ju pokliče Moravski knez Ratislav. Iz Moravskega se razlega njuni glas pod Tatrami po Slovenskem, po bregih jezera Blatnega, na Ogerskem noter do Čeških mej. Podirala in preganjala sta malike paganske, postavljala cerkve in šole, učila Slovane moliti in čitati, predstavljala sv. pismo in tudi druge cerkvene bukve v Slovensko. Cele slovenske narode sta upeljala v naročje cerkveno in med nje pravo omiko in izobraženost. Kralji prijemajo klečé od njih sv. kerst.

Tako sta se sv. brata pet let trudila in obdelovala lep vinograd Gospodov. Verno ljudstvo svetej rimsko-katoljski cerkvi pridružiti, potujeta v Rim k apostoljskemu stolu sv. Petra. Papež Hadrijan II. ju posvetijo škofa in postavijo višipastirja Moravcem in drugim slovanskim narodom, ktere sta kerstila. Ciril v Rimu umerje, Metod pa pride zopet k Slovincem nazaj. Razširjal je kraljestvo božje ne samo po Moravskem, ampak tudi po Českem in po obeh straneh Donave blizu Drave in Save. Pridigoval je Panoncem in je tudi kneza Kocelja v resnicah sv. vere podučeval, — Bolgarom, ktere je z njihovim kraljem Borisom uterdil v kresčanski ver, — Dalmatincem in Karantancem, pri kterih je mnogo deloval.

Pozneje se je trudil luč evangelja užgati v Poljskej, kjer je v Lvovu uspostavil škofovo stolico. Od tod je šel, kakor nekteri poročajo, v Moskvo ter je uspostavil škofovo stolico v Kijevu. Rekel bi skoraj tudi od sv. Methoda, kar sv. Pavelj od apostelnov piše: „Na vse kraje sveta so doneli njih glasovi in do poslednjih pokrajin zemlje njih besede.“ (Rim. 10, 18.)

3. In kaj mislite, dragi moji, kakošno plačilo je prijel sv. Metod za svoj apostoljski trud na tem svetu? Dokler je z bratom Cirilom na Moravskem pridigoval, je njima čast in slava poplačevala njuno prizadevanje, akoravno so sosedje z merzenjem gledali prek meje njunega apostoljskega dela. Po smerti Cirila pa se je

prava burja zasledovanja vergla na glavo nadškofa moravskega sv. Metoda. Videči neki sosede, žalibog clo med duhovstvom, kako slovanskemu škofu vse po godu gre, so z nejevoljo to prenašali. Letele so na njega tožbe do sv. Očeta papeža, da ne uči prave vere, da ne opravlja službe božje po obredih svete rimske cerkve in da nima pravice biti verhni pastir v kraljestvu Moravskem. Sv. oče, papež Jovan VIII. pozovejo sv. škofa Metoda v Rim na presojo te reči. Zvesti služabnik se brez pomude poda na dolgo težavno pot, pa tudi pričo papeža in cerkvenega zbora svojo reč tako gladko in čedno opraviči, da sv. oče vse njegove naprave pohvalijo in ga s ščitom papeške moči proti napadom neprijateljskim varujejo, ter ga v pismu kralju Svatopluku priporočajo.

Ali sovražniki so ga konečno vendar napadli in vjeli in v ječo vergli, naj bi nadalje ne mogel pridigovati in pota Gospodovega kazati ljudstvu slovenskemu. Več ko dve leti so ga deržali v ječi, kjer je mnogo preterpel, dokler da je s pomočjo papeža Hadrijana izpuščen bil.

In glejte, vse to je sv. Metod iz ljubezni do Kristusa voljno prinašal. „Tolažil se je z naukom Jezusovim: „Služabnik ni večji, kakor gospod. Ako so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali,“ (Jan. 16, 20.) in „Blagor njim, ki preganjanje terpé zavoljo pravice, kjer njih je nebeško kraljestvo.“ Mat. 5, 10.)

Metod se je do smerti serčno bojeval za sv. vero, stanovit en ostal do konca in prijel palmo zmagovalca v sv. nebesih, kamur se je k svojemu bratu Cirilu preselil leta 885 na Velegradu.

II. del.

Dragi poslušalci! Naša dolžnost je, da smo hvaležni slavnima in zaslužnima možema našega naroda, sv. Cirilu in Metodu. Hvaležnost jima pa najlepše s tem pokažemo, da se terdno in nepremakljivo deržimo sv. nauk, ktere sta oznanovala, da smo edini v veri in kerščanskem življenju, zvesti otroci sv. matere katoliške cerkve, ktero sta med Slovani vtemelila. Cerkev našo vdanost in ljubezen tudi gotovo zasluži. Le pomislimo, koliko dušnih in telesnih dobrot smo po njej prijeli in še zmiraj prijemljemo. Cerkev je tudi slovanske narode vzdignila iz temin paganskih in jim pripomogla k človeški kulturi in izobraževanju. Cerkev je med njimi šole postavila, kjer se mladina uči, česar je za časno in večno blagro potrebnega. Cerkev je za revne in zapuščene bolnišnice in ubožnice izzidala. Ona uči otroke in podložne pokornim biti staršem in predpostavljenim, pomiruje in zedinja razdvojene zakonske, tolaži žalostne, svetuje dvomljivim. Od zibe do groba skerbi cerkev za nas, kakor dobra mati za svoje otroke. Komaj se dete rodi, ga cerkev kersti in po kerstni milosti v otroka božjega prirodi, kteremu je nebeško kraljestvo pripravljeno. Je mladi kerščenec nekaj

odrasel, ga začno skušnjave obdajati in dušne nevarnosti, mu cerkev v zakramentu sv. birme milost in okrepo sv. Duha podeli. Je pa vendar tako nesrečen v grehe zabresti in ga začne huda vest peči in gristi, mu zopet cerkev božji mir podeli, kjer ga grehov odveže in z Bogom spravi. In da bi naprej v dobrem bolj močen bil in bolj skerben za zveličanje svoje duše, ga nahranja s kruhom angeljskim, ki mu je zastava večnega življenja. Ga zadene huda bolezen in nima znabiti nikdo več za nj pomoči, je spet cerkev, ki mu pošlje svojega mešnika z nebeško hrano in nebeško tolažbo na pot v neznano večnost. Ona pa tudi po smerti svojih otrok ne pozabi, ker moli in daruje za njih zveličanje.

Bi ne bila tedaj gerda nehvaležnost, ako bi sv. cerkvi vdčnosti in ljubezni ne skazovali? Bila bi to pa tudi naša največja nesreča, ker le rimsko-katoliška cerkev je prava in zveličavna, cerkev, ki nam pot kaže v sv. nebesa. Le tej cerkvi je Jezus obljubil sv. Duha, ki jo bode učil vseh resnic in jo spominjal vsega, kar je on aposteljno učil. Kar cerkev uči, je zato nauk božji in kdor jo zaničuje, Boga zaničuje. „Kdor vas posluša, pravi Jezus, mene posluša, kdor vas zaničuje, mene zaničuje“. „Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor pogan (nevernik) in očiten grešnik.“

Hvala Bogu, da so naši Slovani še večjidel verni in se deržijo naukov sv. katoliške cerkve. V pričo tega so ravno zdaj od vseh strani poročnike v Rim poslali sv. Očetu, najvišemu poglavarju cerkve vdanost in ljubezen pokazat. Ljubi moji, stojte tudi za naprej tako stanovitno in ne dajte se za en las premakniti od naukov sv. cerkve, ki je steber in podlaga resnice in ki stoji na skali, ktere tudi vse peklenske moči niso do zdaj in je tudi zanaprej ne bodo premagale.

Zvesti otroci sv. matere katoliške cerkve so pa tudi vneti za njeno povečevanje in serčno želé, da bi se zmiraj bolj razširjala, da bi skoraj vsi narodi vstopili v njeno zveličavno naročje. Zato jih serce boli, ko berejo in slišijo, da toliko milijonov ljudi ne pozna lepih Jezusovih naukov, da ne zajemlje iz bogatih studencev Jezusovih gnad in milost in ne hodi po potu, ki pelje v sv. nebesa. Med temi nesrečnimi so pa tudi neki slovanski narodi, ktere sta sv. Ciril in Metod pokristjanila. Ona sta pripeljala razškrpljene Slovane, Bulgare, Slovake, Moravce in Čehe v edino cerkev Kristusovo in združila k čredi najvišega pastirja, namestnika Kristusovega na zemlji, da je bilo veselje gledati srečno občestvo toliko pravovernih kristjanov. Kar pogledaj žalost! Iz Carigrada vstane črn oblak napuha in zakrije lepo solnce kerščanske vere, edinosti in ljubezni. Foci, krivi carigraški vladika se spunta zoper rimskega papeža Nikolaja I., nalaže ljudstvo, da sta sv. Ciril in Metod krive nauke učila, rimskega papeža za najvišega poglavarja in namestnika Kristusovega noče spoznati, ter boče on najviši biti. Kar je oholen Foci spočel, to je poznej lažnjiv in prekanjen na-

slednik Mihaelj Cerularski ponovil in dogotovil (1054). Ona dva sovražnika sv. vere in mnogi nju pomagachi so razklali cerkveno edinost, za katero sta se trudila sv. Ciril in Metod, razdvojili so suknjo Kristusovo na dve velike stranki, v izhodno staroverško ali gerško in v zahodno rimsko katoliško, latinsko stran, prekopali so strašen prepad gerškega razkolništva in nad 54 milijonov Slovanov va-nj za seboj potegnili. To žalostno razdertje imenujemo odkrušeno staroverstvo, v katerem po naših avstrijskih deželah blizo 3 milijoni starovercev živé, kateri se naše sv. cerkve terdovratno branijo. Ugasnila jim je luč prave kerščanske ljubezni in ponižnosti, nimajo vernega serca do nas, svojih bratov in sester.

Ne bom vam našteval nesreč, ki za nas in za odkrušene brate iz te razdertije izvirajo. Le to vas prašam, ali je naša ljubezen do Boga in bližnjega popolna in ali zamoremo praznik sv. Cirila in Metoda prav obhajati, ako nam nič ni mar, da se naši odkrušeni bratje po ledenih širjavah velike Rusije, po zelenih livadah mile Serbije, Moldave in Bosnije in Vlahije zopet zberó pod eno bandero Kristusovo, da v njih zopet oživi iskra prave kerščanske ljubezni do neomadeževane neveste Jezusove, sv. rimsko katoliške cerkve? Kaj zamoremo pa storiti, da poodinjenje starovercev podpiramo, me bote vprašali? Misijonarji potujejo v daljne kraje in veliko preterpé, da prinesejo sv. križ pa nauk in gnade njegove nesrečnim divjakom. Spominjam le na slovenske misijonarje: Baraga, Pirca, Knobleharja, Mraka, brata Reša in druge. Takih težavnih del Bog od nas ne tirja, da poedinjenje starovercev podpiramo. Podpirajmo je pa vsaj z molitevjo. Molitev je lahka in mogočna: „Le prosite, obeča usmiljeni Jezus in bote prejeli, da bode vaša veselje popolnoma“. (Jan. 16, 24.) K temu je za naše kraje najbolji, ako pristopite k družbi sv. Mohora, ktere namen je, da se katoliška vera sploh, posebno pa med slovenskim ljudstvom ohrani in razširja. Sv. Oče, papež Pij IX. so leta 1851 družbo poterdili in z odpustki obdarili. Družbeniki zadobé po vredni spovedi in sv. obhajilu popolnoma odpustkov o več priložnostih. Verh tega prejmemo vsako leto šest koristnih bukvic, za ktere le en goldinar na leto odrajtujemo. Druge dolžnosti nimajo, kakor, da molijo za ohranjenje in razširjanje sv. vere, posebno med slovanskim narodom, vsaki dan en „Očenaš“, eno „Češčeno Marijo“ in zraven besede pristavijo: „Sveti Mohor prosi Boga za nas“. Imamo pa še drugo bratovščino posebno v ta namen, da se dožene poedinjenje staroverških razkolnikov. Ta bratovščina se imenuje po ssv. bratih Cirilu in Metodu, bratovščina ssv. Cirila in Metoda. To bratovščino so osnovali najpervi med nami Slovenci rajni lavantinski škof Anton Martin Slomšek že leta 1852 in sveti oče Pij IX. so jo poterdili in z bogatimi odpustki obogatili. Popolnoma odpustek se zadobi na dan pristopa; posledujo uro, če se presv. ime Jezus, ako ne ustmeno pa vsaj v sercu izreče; — na godovno ssv. Cirila in

Metoda ali drugi dan osmine. Ta popolnoma odpustek se zadobi, ako se ssv. zakramenta pokore in obhajila vredno prejemeta in se vsak dan moli en Oče naš in ena češčena Marija. Glejte, ljubi moji! kako srečni smo ravno mi Slovenci, da imamo dve bratovščini, in da ju imamo ravno mi Slovenci prvi in edini, da delamo in molimo, naj bi se odkrušeni naši bratje zedinili z našo pravo rimsko-katolijsko cerkevjo.

Pristopite radi k tema slavnima družbama dragi moji! Za odkrušene razkolnike moliti in jim v pravo sv. cerkev pomagati, je delo apostoljsko, pa bo tudi plačilo apostoljsko. V smertni uri nam bode v veliko tolažbo, ako smo po moči dušam v nebesa pomagali. Usmiljeni Jezus uči, da clo tisti ne zgubi plačila, ki iz ljubezni do Boga žejnemu kozarec merzle vode podeli. Kakošno plačilo bodo še le oni prejeli, ki neumerjočim dušam v nebesa pomagajo? „Nobeden dar ni Bogu prijetnejši, uči sv. Gregor, kot gorečnost za dušo“. „Kdor grešnika od krive poti odverne“, piše sv. apostelj Jakob, reši njegovo dušo od smerti in zakrije število grehov“ (svojih in njegovih). (Jak. 5, 19. 20.)

Sklep.

Nikar ne obupajmo nad spreobrnitevjo grešnikov in razkolnikov. Kar je pri ljudeh nemogoče, je mogoče pri Bogu, in božja usmiljenost je neskončna. Marija, mati lepe ljubezni, ki hrepeni po zveličanju duš, sv. brata Ciril in Metod, apostola Slovanov, vsi svetniki in prijatelji božji nam bodo pomagali, da, kar naša slabost ne premore, nam bo po njih prošnjah dodeljeno, da bode skoraj vernih eden hlev in eden pastir in da se skoraj spolni beseda Jezusova: „Sveti Oče, posveti jih . . . pa ne prosim samo za nje, ampak tudi za tiste, kateri bodo po njih besedi v mene verovali, da bodo vsi eno, kakor ti Oče v meni in jes v Tebi. Amen.

Govor sv. Očeta na slovanske romarje.*

Ljubljani sinovi!

Rim, stolno mesto katolijskega sveta, Vas je željno pričakovalo in Vas v ljubezni danes objema; Naše očetovsko serce pa se nad Vašim številnim shodom tako silno raduje in razveseljuje, da menimo, kar je svoje dni sv. apostelj Pavelj rekel o svojem Titu, smemo tudi Mi po pravici zastran Vas ponoviti; Bog nas je potolažil z vašim prihodom.

* Iz „Slovenca“, katerega vsem čč. gg. bralcem prav serčno priporočamo. Vred.

Že od začetka Našega papeštva, videči sv. Cerkev pri najbližnjih narodih iz raznih vzrokov neusmiljeno stiskano, in ko Nam je ta pogled delal sitne britkosti, Nas je volja obšla proti Jutru se ozreti, bi li spomin na preteklost Nam posvetil s kakim razlogom in poterdimom veselega upa za prihodnje; zdaj pa se je po božji dobroti zgodilo, da ravno današnji dan Nam podaja del — in ne najmanjši del — tega tolažila, ki smo takrat namerjali ga med Vami iskati. Zakaj dobro znani so Nam, ljubljeni sinovi, Vaši nameni, vidimo in po pravici cenimo ljubezen in vernost, ki Vas je iz tako daljnih in raznih dežel pripeljala sem zedinjene z enoserčnim sklepom, da Naši nizkosti in najvišemu gospostvu apostolskega sedeža svoje podložno počeščenje skažete. — Iz tega se razodevajo ne le samo preblagi občutki slehernega izmed Vas, temuč sije tudi dokaz prečudne ter božje edinosti sv. cerkve, o kateri si Ti častitljivi Brat (škof Strossmajer) ravnokar resnično in obširnejše govoril. Zakaj Jezus Kristus je sklenil in s svojo kervjo zapečatil bratovsko zvezo vseh ljudi med seboj, in vse, kateri so imeli v njega verovati, je zbral kakor v eno družino, ki je sv. cerkev, vsih um in voljo je v tako popolno edinost spravil, da morajo biti Eno, kakor sta On in Oče eno.

Da se pa ta edinost ohrani, je najviše pastirstvo podelil sv. Petru apostolskemu pervaku, in je zapovedal, da naj se preseljuje na rimske Papeže, njegove naslednike, da namreč udje ostanejo v zvezi z vidno glavo sv. cerkve ter se razlija življenje po vsem životu družine velike kerščanske. To je dobrotla glavarja in zdravja, katero sta Vam ljubljeni sinovi, najbliže in za Bogom pridobila ssv. Ciril in Metod, mogočna Vaša aposteljna.

In res, v devetem stoletju, ko je življenje Slovanov obširno proslovelo, sta se z neverjetno veliko ljubeznijo vsa darovala duhovni omiki Vaših prednikov, in sta jih v ne dolgem času po evangelju Jezusu Kristusu prerodila.

Tako se je onim narodom pogodilo, da so bili zedinjeni s tem apostoljskim Sedežem, to je, s tisto skalo, ki je Kristus Gospod hotel, da bodi podlaga njegovi cerkvi, in popolnoma nepremagljiva terdnjava zoper vsaktere človeške in satanove napade. Med Slovani in tem Sedežem sv. Petra so se od tistega časa pričele notranje razmere in medsebojne opravila, katerih sam spomin je nezmerno prijeten, zlasti še ta dan in pri Vaši pričujočnosti. Zakaj tukaj v mestu Rimu sta sveta brata dala odgovor od svojega apostolskega dela in opravila; tukaj na grobih pervakov apostoljskih sta s prisego poterdila neomadežano svojo vero: tukaj sta prejela škofovsko čast in posvečenje. Metod je bil z najčastitljivšim pismom od rimskega Papeža priporočen, s čigar samega veljavo in voščilom se je vernil na Moravsko z duhovni in škofi vred, ki so bili odmenjeni v opravilih duhovske službe po Vaših okrajinah ga podpirati.

Ciril je apostoljsko službo takrat pričel, ko je Kerzonezom neznane ostanke Klemena I. Našega prednika, našel; le-te je nadalje z ljubeznijo in zvestobo hranil in hotel, da naj ga povsod do Rima spremljajo.

In Mi ne cenimo za primerljaj, da, kakor je bilo tudi Tebi, častitljivi brat, ravnokar drago omeniti, je on v tem mestu umeril in da je Rimu došla čast, svete ostanke kakor Cirilove, tako tudi Klemenove tako rekoč v enem naročju imeti. Oba preslavna aposteljna kerščanske vere že toliko stoletij vstric v miru Kristusovem počivata in zdi se, da nas poznejše mlajše hočeta učiti, kako priserčena je in naj za vselej ostane složnost Slovanov z rimsko cerkvijo.

Kmalu pa je zorel tudi sad te potrebne zveze, in to v splošni blagor, kakor tudi za Vaša aposteljna. Zakaj ko se jima je dogodilo, kar se velikrat pripeti takim, ki se poprimejo velikih reči, da sta zadela na razne pritežnosti in očitanja, sta skusila pomoč, ponudeno od tega apostoljskega Stola, imenito sta dosegala milost in pomoč Nikolaja I., Hadrijana II., Janeza VIII. — In poznejši papeži, Naši predhodniki, so Slovanom vselej skazovali dobrovoljno serce. Pisma Vaše zgodovine pričajo, koliko truda so rimski papeži obračali na to, ne samo da se vera, ampak tudi očitni blagor ohrani pri Vas. Kajti, kar se vselej dogodi, ker moč sv. vere neogibno mora imeti največi vpljiv do človeškega življenja in pravnosti, se je pri Vaših očetih še očitnejše in svitlejše razodelo, ker po delanju Cirila in Metoda ne samo da so sprejeli katoljsko vero, kar je vendar najviše, ampak tudi spodobno pravje in olikane šege v življenji. Tem svojim apostelnom tudi v tem oziru imate veliko zahvaliti da sta znamenja za Vašo abecedo prva iznašla; da sta največi del sv. pisma v ljudsko besedo pretolmačila; da sta svete obrede primerno ljudskemu duhu vravnala. Iz teh vzrokov bode Ciril-Metodovo ime preslavljal vso potomstvo pri Moravcih, Bohemcih, Bolgarih, Liburnih, Poljcih, Rusinih in pri vsih Slovanih, od Adrijanskega primorja do zadnje Novogorodske pokrajine.

Ker tedaj je v zedinjenji z rimsko cerkvijo, materjo vseh cerkvá, toliko upanje varnosti, tolikih dobrot zagotovljenje, toraj si močno prizadevajte, ljubljeni sinovi, da se ta zveza pri Vas ohrani in dan na dan globokeje vterjuje.

Z enodušno molitvijo prosimo ssv. Cirila in Metoda, naj dobrotno blagovolita z nebes braniti slovanske narode ter izprositi od Boga enim stanovitnost, razsvitljenje drugim, da gorečnost medsebojne ljubezni v vsih sercih vnemata, sovraštva, prepire, zavidnosti pa od dedovine Gospodove odvrčata. Pred vsim naj Bogu priporočujeta oni narod, ki po številu, mogočnosti in bogastvu ima največo veljavo, in kateri ju časti za svoja aposteljna, ki pa je zvezo pretergal, po kateri sta ga bila ravno ta aposteljna zedinila s sv. Petrom in rimsko cerkvijo.

Kedar poverne se edinost v veri in bodo zagotovljene pravice posameznih dežel, potem še le se bode veliko zanašati na Vaše prizadevanje in moč za razširjanje kraljestva božjega na zemlji: ker po božjem sklepu se kaže, da Slovanski narod je prihranjen za posebne namene.

Sicer pa, ljubljeni sinovi, povernite se zdravi in veseli v svojo domačijo; pripovedujte svojim bratom, kar ste v mestu Rimu videli in slišali. Vi bodite priče ter naj spoznajo, da Naša očetovska dobrovoljnost v ljubezni objema vso blagodušno in veliko družino slovanskih narodov, in oziroma na to, je najgorečnejša želja Našega serca, da naj se z največo vnemo, z nepremagljivo zvestobo katoliške cerkve deržijo, in da tudi ne eden naj se ne zgubi iz te presvete barke, ker, kdor se v njej ne nahaja, da govorim z besedami Vašega Jeronima, bode poginil v potopu. Naznanite jim apostolski blagoslov, ktereга njim in Vam posameznim in vsim skupaj z največo ljubeznijo podelimo v Gospodu“.

Družbin oglasnik.

Raznoverstno in obilno drugo gradivo je pobralo v letošnjem „Koledarji“ toliko prostora, da „Oglasniku“ ostane le nekaj pičlih strani; treba pa je, da vsaj kratkoma poročamo o narglavnejših dogodkih in nasvetih, ki so z delovanjem in razvitkom družbe sv. Mohora v minulem edenindvajsetem tečaju v ožji dotiki.

1. Število udov se je letos pomnožilo v Goriški nadškofiji za 76, v Po-
reški škofiji za 12, v Somboteljski za 8, v Senjski za 4 in po raznih škofijah za
5, tedaj vkup za 105 družbenikov; zmanjšalo pa se je proti lani

v Lavantinski škofiji za	210 udov.
v Ljubljanski škofiji za	118 „
v Kerški škofiji za	74 „
v Terž-Koperski škofiji za	37 „
v Sekovski škofiji za	8 in „
v Zagrebački nadškofiji za	4 ude.

Letos šteje družba 517 dosmertnih in 24.567 letnih, vseh vkup tedaj 25.084 udov, za 346 manje kakor lani. Slaba letina, ki je zlasti po toči hudo zadela večji del spodnje Štajerske, — nesrečne šolske razmere, vsled katerih se slovenski otroci v ljudskih šolah po Koroškem ponemčujejo in se potrebno podučevanje v maternem jeziku toliko zavera, da otroci slovenskih starišev slovenski še brati ne znajo, — občno pomanjkanje denarjev sploh, ki je navstalo tako silno, da v marsikateri popred premožni slov. kmetiji sedaj vsakdanjega kruha stradajo, vse to je gotovo nekoliko krivo, da se je število letošnjih družbenikov nekaj skercilo. Upati pa vendar smemo, da bodo knjige, ki so družbenikom za leto 1882 namenjene, po priporočni in prizadetji družbinih prijateljev in poverjenikov zopet družbi privabile dostojno množino novih udov.

2. Koliko je bilo letošnjih dohodkov, koliko stroškov in kako je odbor gospodaril z družbinim premoženjem, to pojasnuje

Družbin račun leta 1881.

A. Dohodki.

1. Letnina od 24.567 udov	24.567 gold. — kr.
2. Obresti od Matičinega denarja po odbitem davku	793 " 93 "
3. Za prodane knjige prejšnjih let	586 " 99 "
4. Veznine za terdo vezane knjige	676 " 35 "
5. Poštne za posamezne pošiljatve	13 " 60 "
6. Gotovine lanskega leta	18 " 69 "

Vsi dohodki vkup . 26.656 gold. 56 kr.

B. Stroški.

1. Slovenski Goffine IV. snopič	6.562 gold. 35 kr.
2. Hoja za Marijo	3.529 " 35 "
3. Dr. Knoblehar	1.871 " 65 "
4. Škodljive živali III. snopič	2.384 " 03 "
5. Občna zgodovina VIII. snopič	3.135 " 50 "
6. Koledar za leto 1882 s kolekom vred	6.449 " 75 "
7. Življenje svetnikov V. snopič, ponatis	357 " 30 "
8. Nagrade (blagajniku za trud in poštne stroške 300 gld., tajnikoma 300 gld., knezoškof. pregledovalcu 80 gld., in pregledovalcem rokopisov 250 gld.) vkup	930 " — "
9. Darila za obdarovane rokopise in popredne nagrade	542 " — "
10. Za stroške pri odpošiljanji knjig	400 " — "
11. O svečanosti sv. Cirila in Metodu družba sv. Očetu poslala (200 gld. v zlatu)	233 " 50 "
12. O Kopitarjevi in Vrazovi svečanosti	50 " — "
13. Razni stroški	203 " 20 "

Vsi stroški vkup . 26.648 gold. 63 kr.

Ako se tedaj dohodki	26.656 gold. 56 kr.
primerijo stroškom	26.648 " 63 "

kaže se gotovine, ki se prihodnje leto zaračuni 7 gold. 93 kr.

V Celovcu 15. julija 1881.

Andrej Alijančič,
pregledovalec družbinih računov.

Andrej Einspieler,
blagajnik.

M a t i c a.

Matici je letos priraslo 285 gold v gotovini. Vsa matičina glavnica iz naša tedaj do 1. avgusta 1881 16.003 gold. 79 kr. gotovine in 200 gold. v obliacijah, ki je postavno in obrestinosno založena v družbini hiši in tiskarni. Kar je še dolga na hiši, poplačal se bo z doneski dosmertnih udov in s čistimi dohodki hiše in tiskarne.

3. Odbor družbe sv. Mohora bi bil tako rad vsaj letos družbenike razveselil s „Pesmarico“, ki je bila v vabilu pogojno napovedana. Ker pa odseku Cecilijinega pevskega društva zavoljo nepremagljivih zaprek ni bilo mogoče, vsled zagotovila do konca leta 1880 za natisk podolnoma uredjen rokopis družbini tiskarni poslati, bil je odbor zopet prisiljen, izdavanje „Pesmarice“ na po-

znejše čase odložiti. Namesto napovedane cerkvene pesmarice „Cecilije“ dobijo družbeniki od mnogo strani pohvaljene „Šmarnice“ pod naslovom: „Hoja za Marijo Devico“, knjižico za molitev in premišljevanje enako pripravno, katera je po tvarini gotovo izvrstna in po namenu družbe sv. Mohora v spodbujanje kersanskega življenja prav sposobna — Spodletel pa je odboru še drugi čas, jako primeren namen. Vsled veleslavne papeževe okrožnice o sv. Cirilu in Metodu je bil odbor namenjen, slovenskima apostoloma letos v posebnej družbini knjižgi staviti hvaležen spominek. Starosta slovenskih rodoljubov in pisatelj, velececenjeni gospod župnik Matija Majar, je z mladeniškim ognjem, z vso marljivostjo in navdušenostjo nabiral gradivo za knjigo, ki bi obširno opisovala življenje, delovanje in trpljenje sv. Cirila in Metoda, ki bi ob enem obsegala imenitno papeževo pismo in duhovito Strosmayer-jevo okrožnico o častenji slov. apostolov. A sredi spisovanja je pisatelja zadela huda nesreča. Oči so starčku oslabele tako, da je bil primoran, spisovanje ustaviti. Odboru pa bode mar, da za sedaj odložena knjiga o sv. Cirilu in Metodu pride dostojno pomnožena ter v praznični obliki leta 1885 družbenikom v roke, ko bomo Slovani obhajali tisučletnico Metodove smrti.

4. Od druge strani pa je zaloga družbinih rokopisov zopet po zelo pravnih in vseh spisah obogatela. „Romanje v nebeško kraljestvo“ — tako je ime obširnemu rokopisu, katerega je poslovenil in družbi namenil preč gospod župnik Ludovik Škufca. Spis nadaljuje Štögerjevo knjigo, katero je družba leta 1876 izdala z imenom: „Nebeška krona“ ali premišljevanje o nebesih. Kakor v tej knjižgi pobožni pisatelj prav iz serca popisuje neskončno srečo nebeške domovine, tako odgovarja v „Romanji“ na vprašanje, kaj moramo storiti, da v nebesa dojdemo, in rad bi vse, kateri to knjigo prebirajo, navdušil v kratkem času zemeljskega življenja delovati za posvečenje in zveličanje svoje duše. Odborniki so seveda rokopis hvaležno sprejeli; kedaj pride v tisk, bode določeno pozneje.

Preč gospod dr. Ivan Križanič, profesor bogoslovja in podvoda duh. semenišča v Mariboru, spisuje „Zgodovino sv. katoliške cerkve“ za slov. ljudstvo in je prvi oddelek rokopisa odboru poslal v pregled. Strokovnjaki, ki so rokopis presojevali, so ga povsem pohvalili, ter živo priporočali, naj se izvrstno delo ne pusti izpod rok. Odbor je zato gosp. pisatelju za blago ponudbo izrekel najtoplejšo zahvalo in prosil, naj po osnovanem načrtu nadaljuje in dokonča delo, ki bode njemu in celemu narodu v slavo, družbi sv. Mohora pa v povzdigo.

Za razpisana darila je tekmecevalo tudi letos precejšnje število pisateljev, nad 40 različnih rokopisov je bilo v presojo poslanih. Obdarovani in sprejeti so bili le sledeči spisi: 1. „Gospodarji! varujte se škode pri novih zemljiških knjižgah“ — spisal dr. Fr. Škofič v Novem mestu; 2. „Ženitva“ — narodnopisni obraz iz Ljutomerske okolice, spisal Josip Karba, kmet na Krapji pri Ljutomeru; 3. Životopis „Josip Ressel“, poslal profesor Ivan Stéklasa v Karlovcih; 4. „Stanko Vraz“, životopis sestavil Iv. Lapajne, ravnatelj mestnih šol na Kerškem, in 5. „Potres“, spisal cand. phil. Ivan Verhovec v Mariboru.

V spodbujanje pisateljev in v podporo domačega slovstva pa je odbor za leto 1882 zopet raspisal osem daril a po 35 gold., in sicer:

a) **Sto in štirideset gold.** za štiri krajše izvirne povesti, vsaki po 35 gold., v obsegu vsaj $\frac{1}{2}$ tiskane pole.

b) **Sto in štirideset gold.** za štiri podučne spise raznega zapopadka, vsakemu po 35 gold., v obsegu $\frac{1}{2}$ tiskane pole.

Najbolje ustrezajo družbinemu namenu: razprave v narodnem gospodarstvu, poduki iz pravoslovja, naravoslovja in zdravilstva, čertice iz cerkvene ali posvetne zgodovine, potopisi, životopisi slavnih mož i. t. d. Zlasti pesmi, izbrane zastavice, vganjke, smešnice in sploh spisi pošteno šaljivi bodo jako dobro ustregli.

Pisatelje pa, kateri za družbo pišejo, prosimo, naj ne zabijo, da njihovih spisov ne bere le peščica bralcev, temveč več nego 25 000 udov jih prebira, izmed bralcev pa pripada ogromna večina priprostemu ljudstvu, zato spisi nikdar

naj ne bojo previsoki ali preučeno osnovani in sestavljeni. Ložej so priprostemu človeku umljivi, prej ga bodo podučili in mu blažili um in serce.

Rokopisi naj se družbinemu tajniku pošljejo do 1. majnika 1882 brez podpisanega imena, katero naj se priloži v zapечатem listu. — Prisojena darila bodo izplačana na god sv. Mohora dne 12. julija 1882.

5. Družba sv. Mohora se je tudi udeležila po svojih zastopnikih vseh večjih narodnih svečanost, katere so se tekom družbinega leta po Slovenskem obhajale. Zastopana je bila dne 29. avgusta v Repnjah, ko je narod slavil spomin učenjaka Kopitarja; dne 8. septembra v Cerovicah, kjer so praznovali spomin jugoslovanskega pesnika Stanko Vraza; čestitala je po odboru zaslužnemu rodoljubi in pisatelju, dr. Jožef Muršec-a, ki je dne 5. septembra obhajal pri sv. Bolfanku v slov. goricah svojo zlato mešo; čestitala je po odboru svetlemu cesarjeviču nadvojvodi Rudolfu k Njegovej slavnostnej poroki z belgijsko kralj. princesinjo Štefanijo dne 10. majnika 1881 in razodela svojo udanost in hvaležnost do sv. Očeta s tim, da je v imenu družbenikov 500 frankov v zlatu priložila tistim novcem, ki so jih slovanski romarji na god sv. Cirila in Metoda dne 5. julija 1881 sv. Očetu v Rimu poklonili. Družbi pa tudi britkih nezdod ni izostalo v minulem tečaju. Nemila smert je koncem leta 1880 jej pokosila velikega dobrotnika, preblagega kneza in škofa Kerškega, dr. Valentina Wiery-a, ki so leta 1860 pomagali bratovščino ustanoviti, in so jej bili do zadnjega svojega zdihljeja skerbiljivi zavetnik, odkritoserčni in za družbin razvitek vneti prijatelj. Da družbeniki bolje spoznajo dela in zasluge preblagega škofa Valentina in si slavno ime družbinega zavetnika vedno v hvaležnem spominu hranijo, priobčuje Koledar njih obširnejši životopis. — Tudi ožji družbin odbor je zadela minulo leto zares težka zguba. Čast. gosp. odbornik, Andrej Bizer, kateri je celih osem let sodeloval v odboru, se je kot fajmošter preselil iz Celovca v Grabštanj in namesto njega je bil dne 14. novembra 1880 enoglasno voljen pred. gosp. doktor in prof. bogoslovja, o. Alojzij Cigoj, rojen Goričan, tako da je v odboru sedaj zastopana tudi Goriška nadškofija.

6. Za prihodnje leto si je ukrenil odbor sledeči načert, po katerem naj bi družba izvrševala svojo nalogo Bogu v čast in slov. narodu v blagor. Udom so namenjene sledeče knjige:

1. „Življenje blažene Device Marije in njenega ženina sv. Jožefa“. Spisuje Janez Volčič, župnik v Št. Marjeti na Dolenskem. Knjiga bode izhajala v snopičih in po tistej osnovi, kakor je prejšnja leta izhajalo: „Kristusovo življenje in smert“, katero knjigo ljudstvo še vedno najraje prebira. Pervi snopič bode obsegal na 15 polah: A. Marija Devica. I. O njenem častenju. II. Lepota sv. Marije. III. Mati Božja in preroki, svetopisemske podobe blažene Device. IV. Nekatere žene stare zaveze — predpodebe Device Marije. V. Marija brez madeža spočeta. VI. Marija rojena. VII. Marija v tempeljni. VIII. Marija sirota. B. Sveti Jožef. I. Izvoljeni mož. II. Sveti mož III. Slava sv. Jožefa. IV. Naš pomočnik.

2. „Križana usmiljenost“ ali „Življenje sv. Elizabete“, po slovečej nemški knjigi dr. Albana Stolza, poslovenil P. Krisogon Majar. Dostojne podobe bodo lepšale to knjigo.

3. „Občna zgodovina“. Spisuje Josip Staré, profesor viših realnih šol v Zagrebu. IX. snopič bode končal zgodovino Slovanov v srednjem veku in pričel pripovedovati dogodbe novega časa n. pr.: o raznih iznajdbah, o najdeni Ameriki i. t. d., o cerkovnem razdoru in reformaciji i. t. d. i. t. d.

4. „Naše škodljive živali“, v podobi in besedi. Spisal Fr. Erjavec. III. snopič opisuje živali, ki vinogradom in gozdom škodujejo. Poduk razjasnujejo podobe.

5. „Slovenske Večernice“, 37. zvezek bode donášal izbrane povesti, podučljive razprave o gospodarskih in obertnijskih redéh, potopisne čertice, životopise, pesmi, kratkočasnice in drugo narodno blago.

6. „Koledar družbe sv. Mohora za leto 1883“, z imenikom vseh udov. „Pogled po svetu“, bode družbenike seznanil z narvažnišimi dogodbami, ki

jih je v minulem družbinem letu doživel stari in novi svet in verstilo se bude različno berilo v poduk in za kratek čas.

Knjige se tiskajo v 26—27.000 iztisih.

Slovenci! oglasite se tedaj v pravem času in v prav obilni množini, da število udov ne bude nikjer zaostalo, ampak povsodi naraščalo. Razvitek in napredek družbe je ob enem Vaš napredek, Vaš dobiček, Vaša čast in slava!

Častite gospode poverjenike pa uljudno prosimo, naj se pri oglaševanju in vpisovanju udov blagovoljno ravnaajo po tem-le navodu:

1. *Nabira družnikov naj se sklene z zadnjim dnevom meseca febr. 1882.*

Veliko dela in sitnosti napravljajo družbi taki udi, ki ob določenem času svojih letnih doneskov ne odraajajo. Vse častite stare in nove družnike torej nujno prosimo, naj nikar ne zabijo, ob pravem času družbi pristopiti in letnino poverjenikom oddati, da bude tem mogoče, vse doneske vsaj do petega marca z vpisovalnimi polami vred v Celovec odposlati. Naj blagovolijo pomisliti, koliko dela je treba, prej da se tako ogromno število udov za imenik, za vpisovanje in razpošiljanje uredi; zakasnjenci redno delovanje mnogo zavirajo in se po njih mnogo časa nepotrebno potratijo. *Prosimo tedaj č. gg. poverjenike, da prično družbenike nabirati takoj po prejetih bukvah.*

2. *Letnina za vsako posamezno osebo ali ustanovo iznaša 1 gold., dosmrtlna za posamezne osebe, za farne in šolske bukvarnice in društva (hiše ali cele družine se ne sprejemajo več za dosmrtne ude) 15 gold. na enkrat ali 8 gold. dvakrat v teku enega leta. Na oglasila brez denarja se ne bude ozir jemal.*

3. *Kdor prvičkrat v družbo stopi, naj pové, da je nov ud; imena naj se zapišejo razločno in sicer iz vsake fare in po stanovih zapored.*

Tudi *dosmrtni* udje naj se vsako leto vpišejo, da se njih imena ne spregledajo. Povdarjati imamo, da se dosmrtni ud premeniti ne more in ne sme; naj se vsako leto zapiše tisto ime, katero je bilo vpisano od začetka. Lepo prosimo, *število udov, dekanijo in zadnjo pošto na čelu vpisovanjskih pol za-znamovati*, ob koncu pa dostaviti, koliko je starih, koliko novih udov in po kateri poti naj se knjige ob svojem času odpošljejo.

Imena družnikov naj se pošiljajo z denarjem vred pod naslovom: „družba sv. Mohora“ franko v Celovec do 5. marca 1882.

4. *Bukve se bodo razpošiljale meseca avgusta in septembra, po versti, kakor so škofije tiskane v „Koledarji“.*

Razpošiljatev je uravnana tako, da vsaki ud svoje knjige vsaj do vseh Svetih prejme.

Knjige naj se sprejemajo kolikor mogoče po č. dekanjskih in farnih predstojnikih. Voznino za bukve mora pa vsak ud sam plačati čast. gosp. dekanjskemu ali farnemu predstojniku.

Bukve naravno po pošti naj prejemajo samo tisti družbeniki, ki jih po gori omenjeni poti dobiti ne morejo; letnini pa naj priplačajo še 20 kr. za kolek in razne stroške, ki jih taka pošiljatev družbi prizadeva.

V Celoveci dne 1. avgusta 1881.

Odbor.

* Iz Bohinske Bistrice, 6. avg. nam piše tam na počitnicah bivajoči g. profesor Marn: Nesreča nedopovedljiva. Danes med 8. in 9. uro dopoldne nastane šum in ropot: turen se je poderl ter seboj potegnil veliko nove cerkve, in pod seboj pokopal nekaj ljudi, tudi g. kaplana Jerala; g. župnik se je bil po opraviilu nekoliko umaknil iz cerkve, in se srečno rešil. Jes sem v lopici na vertu bral Lurdsko Mater božjo in sem tako otet. Mertev je doslej posel vseh poslov pri cerkvi (Matiček), dve ženski, dva

možka v nezavednosti. Koliko se jih še pogreša, ne vem (kaka dva morebiti) Veselili smo se sploh; danes bi bili zidarji dovršili, za pondeljek so bili naročeni tesarji in drugi teden je bil župnik namenjen do škofa zaradi cerkvenega posvečevanja. Človek obrača.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Na čast knezošk. duhovnih svetovalcev sta bila povišana čč. gg. zlatomešnika: Ažman Šim. in Ferman Val., oba vpokojena fajmoštra. Č. g. Frank Alb. je dobil faro Zagričje, č. g. Heiser Jan. pa faro Radetinje. Č. g. Štefaner Jož. pride za začasnega kanonika v Breže. Za provizorja gresta čč. gg. Mikuluš Ant. v Št. Jurje na Zili in Sladeček Karol k sv. Kervi. Za kaplane so postavljeni čč. gg.: Einšpieler Greg. v Žabnice, Deržanič Jan. v Kaplo poleg Drave, Bergman Fr. v Železno Kaplo, Fischner Franc v Zagričje, Wernig Bošt. v Sovodje, Witzman Ign. v Kaplo na Grobovskem polji. — Umerl je č. g. Lederer Jan. župn. v Senici. R. I. P.!

Goriška nadškofija. Č. g. Skočir Jožef, vikar v Lomu, pride za spovednika in pridigarja na sv. Goro. Č. g. Keber Anton ostane še za vikarja v Mavhinjah, in č. g. Gregorčič Šim. pa za duh. pomočnika v Koboridu. Č. g. Brezavšček Valentin je postal I. duh. pomočnik v Tominu. — Umerl je č. g. Kodermac Jan. bivši kurat kaznilnice v Gradiški. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Č. g. Kramberger M. je dobil župnijo Artiče, č. g. Horvat Jož. pa župn. Bizeljsko. — Provizorja sta postala čč. gg. Janžek Edv. pri Materi Božji v Zagorju, in Gmajner Karol v Širjah. Č. g. Terjašek Karol, bivši Zagorski župnik, je šel v pokoj. Prestavljeni so čč. gg. kaplani: Hecelj Avguštin k sv. Lovrencu na Bizeljskem, Kralj Jožef v Šoštanj, Fekonja Andrej k sv. Lovrencu v Puščavi, Vraz Anton v Ká-nico in Zdolšek Andrej k sv. Vidu na Planini. Za kaplane so dekretirani čč. gg. novomešniki: Čepin Vinko v Solčavi, Aškerc Anton v Podsredi, in Rat Pavelj v Kozjem. — Stolna dekanija je razpisana do 7. septembra; č. g. Bezenšek Jurij prevzame provizuro za Kebelj, č. g. Frece Matija pride za kaplana I. v Vitanje, č. g. Osterc Fr. za kaplana I. v Vozenico. — Umerla sta čč. gg. Pak M. inf. stolni dekan in Žurman And. župnik. R. I. P.!

Ljubljanska škofija. Zlato mešo je imel čč. gg. Dremel And. župnik Rateški. Č. g. Hočevár Mat. je bil inštaliran za korarja v Novem mestu. Č. g. Dolenc je dobil župnijo na Igu, č. g. Šimenec Andr. pa župn. Št. Jursko pri Šmarji. — Umerl je č. g. Ahčin Ant. župn. v Ratečah. R. I. P.!